

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

VARFÖR ÄR DET LÄGRE VALDELTAGANDE I KOMMUNALA OMVAL?

En jämförande studie av åtta svenska omval mellan
år 1976–2019

Simon Schönbeck

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Statsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht 2019
Handledare:	Henrik Ekengren Oscarsson
Antal ord:	11 921

Abstract

Since 1986 there has been eight re-elections to Swedish municipalities and regions. This thesis aims to explain the great decline and difference in voter turnout between the eight cases of re-election. This is accomplished by a systematic review and comparison of all eight cases guided by the turnout theory of calculus voting on three levels: Institutional, contextual and individual. Using Mills: methods of agreement and indirect method of difference to find potential causal links.

The lion's share of the work behind this thesis is gathering information from archives, a unique review of the media coverage leading up to the re-elections and gathering relevant statistics from government agencies and other organizations. There is a special focus on the region of "Västra Götaland" because of the possibility of analyzing 49 municipalities and 957 electoral districts, enabling simple statistical analyses to compliment the review. Thus, it is the most comprehensive review of modern Swedish re-elections to date.

The thesis finds that:

- Institutionally the law that limits early voting lowers turnout, while the elections closer to the previous lower's turnout
- Contextually the elections key actors, voters, parties and the media, plays a large roll the turnout and are usually weaker than in ordinary elections. Local issues are very important for the turnout
- Individual factors like social status and integration are important for deciding turnout but have a lower effect on turnout than expected.

Nyckelord: Omval, Nyval, Val, Valdeltagande, rösttrötthet, kommun

Innehåll

Abstract.....	2
Inledning	4
Teori.....	7
Franklins modell.....	8
Kategorisering av vad som påverkar valdeltagande	9
Institutionella förklaringar	9
Kontextuella förklaringar	9
Individ-förklaringar	10
Förväntat resultat	11
Syfte och frågeställning.....	12
Metod.....	13
Operationaliseringar	14
Medievalrörelsetemperatur	16
Regressionsanalyser – Västra Götaland.....	18
Resultat & Slutsats	19
Unika omständigheter	19
Institutionella förklaringar	20
Kontextuella förklaringar	21
Invånarkontextuella förklaringar	25
Analys.....	28
Institutionella förklaringar	28
Kontextuella förklaringar	29
Invånarkontextuella förklaringar	30
Andra förklaringar.....	31
Vidare forskning.....	31
Litteraturlista.....	32
Källhänvisning	33

Inledning

Efter de två senaste kommunvalen, i Båstad och Falun, beslutade Valprövningsnämnden om omval. Valen blev upphävda och nya val skulle ske. I båda omvalen sjönk valdeltagandet mer än 20 procent och valresultatet har blivit dramatiskt annorlunda. Omval har stor påverkan på den lokala demokratin och då antalet överklaganden till valprövningsnämnden kraftigt ökat de senaste åren kan det bli vanligare med omval i Sverige. Då är det extra viktigt att veta vad det är som orsakar fallet i valdeltagandet och vad som kan göras för att förebygga tappet.

Idag är lite känt om svenska omval, det finns praktiskt taget inga kartläggande studier på området. Endast boken *Omstritt Omval* är skriven på området, som fokuserar på omvalet i Västra Götaland (Berg & Oscarsson, 2012). Anledningen är uppenbar: Det finns åtta fall sedan 1976. Vilket gör fenomenet både svårt att studera samtidigt som omval kan kännas mindre intressanta. Varför ska vi bry oss om något så ovanligt?

Bara för att något är ovanligt gör det inte mindre viktigt, vi struntar inte i att studera genetiska sjukdomar för att de är sällsynta. De är viktiga för de drabbade. Principen håller även för omval, i med att valdeltagandet faller kraftigt och kan få förödande effekter på den demokratiska legitimiteten. Exempelvis Båstad kommun där valdeltagandet föll med drygt 20 procent och valresultatet skilde sig vilt med en helt annan majoritet.

Är ens omval ovanliga när det för bara två val sedan påverkade nästan en sjättedel av landets väljarkår? Efter valet 2010 skedde det omval i både Västra Götaland och i Örebro (Nordöstra valkretsen) vilket ledde till att mer än 1,25 miljoner väljare fick gå och rösta igen.

Ovanlig betyder inte oviktig, vad händer om det uppstår systematiska fel i valarbetet i ett riksdagsval och hela valet behöver tas om? Bara för att något är ovanligt betyder inte att det inte kan ske. Vid de senare valen har antalet överklaganden ökat kraftigt till de olika omvalen, bortsett från 2018 års val så har valprövningsnämnden sedan 1976 mottagit 189 överklaganden till riksdagsvalet varav 117 inkom 2010. Till 2018 års riksdagsval inkom 490 överklaganden (Valprövningsnämnden, 2018). Om antalet överklaganden stannar på denna nivå eller om de fortsätter öka kanske omval blir vanligare.

Om det mot förmodan sker fler stora omval är det nyttigt att känna till vad som går att göra för att bevara det normalt höga valdeltagandet. Särskilt intressant att studera är då omvalet i Orsa där valdeltagandet faktiskt blev högre i omvalet än i det ordinarie valet. I Orsa var mediabevakningen stark, partistödet höjdes avsevärt och det fanns starka politiska frågor som lockade till valurnan. Dessa orsaker kan ses som situationsspecifika men åtminstone partistödet och mediabevakningen går att reproducera.

Utöver detta är det nyttigt att förstå hur udda val beter sig, val som vanligtvis ställs sidan om valforskning. Det behövs teorier för att förstå hur dessa val fungerar och varför valdeltagandet blir så pass mycket lägre i omval.

I den här uppsatsen genomförs en unik kartläggning och jämförelse av de åtta tillfällena av omval i Sverige som anordnats sedan valprövningsnämndens inrättades år 1975. Många typer av material används, traditionella databaser, tidningsarkiv, valbeslut, tidigare forskning, vilket gör att denna uppsats får ett bredare och mer fullständigt perspektiv på omval än vad som tidigare genomförts.

Huvudsyftet med denna jämförande fåfallsstudie är att eftersöka faktorer som potentiellt kan förklara avvikelser mellan de ordinarie valen och omvalen, främst med avseende på valdeltagande.

Denna uppsats finner flera förklaringar till varför valdeltagandet faller i kommunala omval. Flera av dessa bekräftar vad som redan är känt om valdeltagande. Förändrade regler för valen som gör det svårare att rösta, genom kortare tid och färre platser att rösta, leder till lägre valdeltagande. Kortare tid mellan valen leder till kortare valdeltagande. En starkare mediabevakning med aktuella lokala frågor är viktigt för att bibehålla ett högt valdeltagande.

Mer okänt finner uppsatsen att ett välfinansierat lokalt partistöd verkar förebygga ett valdeltagandetapp. Sist finner uppsatsen att i omval i kommuner med större andel med låg grad av social integrering faller inte valdeltagandet lika mycket som i andra kommuner.

Kommunala omval i Sverige

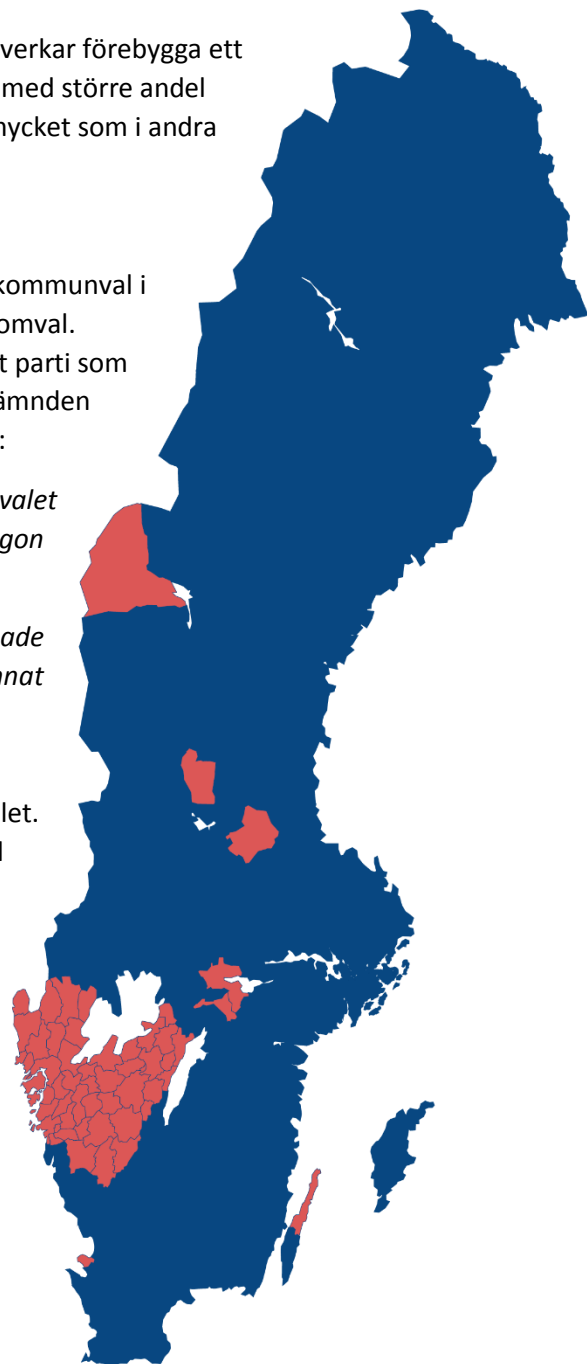
Vad är ett kommunalt omval? Var fjärde år genomförs ordinarie kommunval i Sverige. Mindre känt är de åtta tillfällena sedan 1976 då det blivit omval. Omval sker då någon som har rösträtt i det gällande valet eller ett parti som ställde upp överklagar resultatet till valprövningsnämnden och nämnden beslutar att upphäva valresultatet. Beslutet fattas på två grunder:

” 1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för har förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning, eller

2. om någon har hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.” (Vallag SFS 2018:1969)

För att förenkla: Valresultatet kan upphävas om valet inte genomförs på ett korrekt sätt eller om någon har försökt störa valet. I omvalen är det oftast olika mindre valtekniska skäl som leder till omval. Exempelvis nådde inte fem förtidsröster fram i tid i Orsa 2002 och eftersom misstaget hade en teoretisk möjlighet att påverka mandatfördelningen beslutade valprövningsnämnden att upphäva beslutet. (Valprövningsnämnden, 2002)

Varför avgränsar sig denna uppsats till omval som skett efter 1976? Valprövningsnämnden inrättades år 1976. Innan dess beslutade högsta domstolen angående omval. Omval genomförts sedan 1700-talet i Sverige men i med valprövningsnämndens inrättande förändrades processerna för hur en överklagar och hur överklaganden prövas. Detta för att göra omval ovanligare genom att endast genomföra omval när det skulle påverkat valresultatet (Berg & Oscarsson, 2012) Därav blir det en naturlig avgränsning.

Kommentar: Karta över Sverige. Kommuner med omval markerade i rött.

2018 utvecklades vallagen för att påskynda processen för när omval sker (Sveriges Riksdag, 2018). En anledning var att omval idag snarare är nyval. Två spår av kritik uppkom: det finns inget tidskrav i lagen om hur lång tid processen får ta samt att det inte i vallagen funnits någon beredskap om hur en hanterar ett omval (Berg & Oscarsson, 2012). Dessa har delvis blivit korrigerade i vallagen, men vad effekten blir återstår att se. Ännu har de nya reglerna bara applicerats på Europaparlamentsvalet (EP-valet) 2019 där inget omval skedde (Vallag SFS 2018:1969). Om en ska forska vidare på framtida val bör denna förändring tas i beaktning.

Tabell 1 – Översyn av omval 1976–2019

Omvalsår	Kommun	Ordinarie valdeltagande	Omvals valdeltagande	Omval i
1986	Borgholm	88,4%	71,4%	Kommun
2015	Båstad	84,8%	63,6%	Kommun
1980	Hallsberg	91,0%	76,1%	Kommun
2011	Örebro	83,6%	78,4%	Valkrets
2003	Orsa	75,5%	79,7%	Kommun
2019	Falun	86,9%	61,0%	Kommun
1986	Åre	86,9%	77,0%	Kommun
2011	Västra Götaland	80,6%	44,1%	Landsting

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Teori

Denna uppsats utgår ifrån ett teoretiskt ramverk som presenteras i Franklin (2004). Ramverket är ett användbart verktyg för att förstå hur och varför valdeltagande påverkas av olika faktorer. Ramverket kan beskrivas som en form av traditionell nyttomaximeringsuträckning som återfinns inom mikroekonomi.

Teoridelen av denna uppsats är uppdelad i tre delar. Del 1 återskapar en förenklad version av Franklins modell. I Del 2 presenteras de valda variablerna som uppsatsen menar att undersöka. Del 3 diskuterar förväntat resultat

Varför bygger inte denna uppsats på tidigare forskning om svenska omval? Endast en bok finns på ämnet, *Omstritt omval* (Berg & Oscarsson, 2012). En nyttig bok i sig, men som inte ger ett bredare perspektiv än Västra Götaland. Forskningen på svenska omval är ytterst begränsad.

På engelska finns problemet att den svenska typen av omval inte särskiljs från andra typer av val. Re-elections blir att en väljer om samma kandidat. By-elections är närmare, men definitivt inte samma sak, då det handlar om oväntade val som bryter den traditionella valperioden men då by-elections är väntade på ett annat sätt än de svenska så fungerar de heller inte som jämförelse. Dessutom är det snarare ett nyval än ett omval. Snap-elections lider av samma problem som by-elections.

Detta gör att det finns snålt med forskning som specifikt rör omval att bygga vidare på. Men forskningen på valdeltagande i allmänhet bör även vara applicerbar på detta fält, med vissa modifikationer, vilket gör att uppsatsen kan utgå ifrån den.

Forskningen kring valdeltagande är väl etablerad och utbredd. Det finns inte möjlighet i denna uppsats att ta hänsyn till hela fältet, därav bygger den främst på Franklins teorier om valdeltagande såsom presenterade i *"Voter Turnout and The Dynamics of Electoral Competition in Established Democracies Since 1945"* (2004) och Oscarsson & Holmbergs *"Svenska Väljare"* som båda är breda och övergripande men där den senare har ett mer svenskt perspektiv. I det senare verket är det främst kapitlet *"Valdeltagande"* (2016) som är aktuellt.

Franklins modell

Franklins (2004) valdeltagandemodell liknar en mikroekonomisk nytto-maximeringsformel för att förklara varför individer röstar. För en full förklaring rekommenderas ursprungsverket. I grunden är den en kritik mot Rational Choice argumentet att nyttan av att rösta är nyttan av att en preferens vinner (u_i) minus nyttan av att ens preferens inte vinner (u_j) gånger chansen att ens röst är den avgörande rösten (p_{ij}). Plus nyttan/onyttan som själva röstandet medför (A). Om detta är större än 0 så väljer väljaren att rösta.

$$|u_i - u_j|p_{ij} + A > 0$$

Franklin (2004) menar att denna modell missar flera viktiga aspekter. Främst att väljaren inte bara tänker på sina egna intressen. Snarare är väljaren en del av en social kontext. Både att väljaren röstar efter gruppintressen och att väljarens beslut att rösta påverkar andras beslut att rösta. Detta medför att väljaren är en del av en större kontext.

Själva röstandet är enligt Franklin (2004) inte endast ett val för den egna eller gruppens nytta, utan även en "signal". Rösten ger uttryck för en åsikt, väljare röstar ibland på kandidater som inte har möjlighet att betydelsefullt påverka politiken men väljaren vill då signalera att det ändå finns stöd för åsikten.

Franklin (2004) menar att röstande är en vana, väljare som röstat i några val etablerar röstvanor. Det gör att grupper med befästa röstvanor inte påverkas lika mycket som de utan röstvanor av förändringar i själva röstandet. Exempelvis de utan röstvana påverkats mest om det blir svårare att rösta.

Det första steget av formeln är värdet av nytta som väljaren får av att rösta. Absolutvärdet av att A eller B vinner valet ($|U_i(A) - U_i(B)|$) gånger sannolikheten att en andel av den ena kandidatens väljare kommer att gå och rösta, sannolikheten att kandidaten vinner om denna andel av väljare faktiskt röstar och sannolikheten att vår väljare (i) är den som lägger den avgörande rösten (Π_0).

Värdet av att skicka en signal sammanfattas till M_i . Denna påverkas också av kontexten och multipliceras därav med Π_M likt Π_0 . Sist läggs $C_i - C_{NVi}$ till. Där C_i symboliserar kostanden för i att rösta och C_{NVi} kostnaden för i att inte rösta. Genom att montera dessa steg till en modell får vi:

$$U_i(\text{voting}) = \Pi_0 |U_i(A) - U_i(B)| + \Pi_M(M_i) - (C_i - C_{NVi})$$

$U_i(\text{voting})$ är då väljarens i 's nytta som den får av att rösta. I denna formel saknas röstvanornas betydelse. Därav bygger vi vidare på modellen. Där H_i blir röstvanornas betydelse och $U_i(\text{voting})$ är föregående formel, vilket ger:

$$P_i(\text{vote}) = H_i + \{(1 - H)(f(U_i(\text{voting})))\}$$

Där $P_i(\text{vote})$ är sannolikheten att väljare i kommer att rösta. Därmed är modellen fulländad. Genom att aggregera sannolikheten för alla individer att rösta ska en därmed få fram valdeltagandet för hela valet.

Kategorisering av vad som påverkar valdeltagande

Frågan om vad som påverkar valdeltagandet i ett val är otroligt stor. Därför är det nyttigt att strukturera faktorerna i för att förstå dem bättre. Denna uppsats följer Svenska Väljares (Oscarsson & Holmberg, 2016) struktur, som i sig är en modifikation av Franklin (2004) struktur. Svenska Väljare täcker bättre in de faktorer som påverkar individer än vad Franklin gör därför används deras struktur.

Strukturen är uppdelad i tre nivåer. Institutionella förklaringar, själva valsyste­met, hur skiljer sig reglerna för de olika valen. Kontextuella förklaringar, hur förutsättningarna är för varje val, exempelvis hur aktiv valrörelsen är. Individ-förklaringar, individens egna förutsättningar för att rösta.

Institutionella förklaringar

De institutionella förklaringarna handlar om själva valsyste­met och dess regler. Ordinarie val och omval skiljer sig inte fundamentalt ifrån varandra men de är lite olika.

Omval sker inte samtidigt som andra val, de sker heller inte när ordinarie val sker. Franklin (2004) menar att antalet dagar sedan föregående val är betydande för valdeltagandet. I brittiska by-elections har månaden eller årstiden betydelse för valdeltagandet (Rallings, Thrasher, & Borisyuk, 2003), kanske spelar månaden då omval sker även roll i svenska omval.

Hur röstning går till, hur lång förtidsrösningsperioden är, hur lätt det är att poströsta, vilka platser en kan rösta på och andra institutionella faktorer har en inverkan på kostnaden att rösta. I Franklins modell ökar C_i vilket medför lägre valdeltagande. Poströster står för en stor andel av alla röster, särskilt i äldre omval. Det är det ofta väljare i grupper av lågt valdeltagande som poströstar, dessa är särskilt känsliga för förändringar i valregler (Brothén, 2003). Likt är även reglerna kring förtidsröstning viktigt för valdeltagande (Oscarsson & Holmberg, 2016).

Franklin (2004) menar att stora delar av valdeltagandet är något som etableras i tidigare val genom röstvanor, H_i . Omval är något extraordinärt i Sverige, vilket medför att det bryter mot den normala valcykeln. Kanske gör det betydelsen av röstvanor mindre viktiga eller verkar de som normalt.

Kontextuella förklaringar

Alla val sker under unika kontextuella förutsättningar som påverkar valdeltagandet. I Franklins modell påverkas väljaren också av hur den tror att andra kommer att rösta i valet. Samtidig röstar även väljaren för att uttrycka en åsikt, att uttrycka missnöje eller att en särskild sakfråga är viktig.

Oscarsson & Holmberg (2016) visar att valdeltagandet är kontextuellt beroende då personer påverkas av hur andra röstar i ens valdistrikt, om många röstar är det mer sannolikt att en själv röstar.

Berg & Oscarsson (2012) diskuterar teorin om andra rangens val. Mycket av de kontextuella förklaringarna kan sammanfattas i detta begrep. De summerar begreppet:

”Den mekanism som bestämmer huruvida ett val kan betraktas som förstarankat eller andrarankat är i vilken utsträckning centrala aktörer i valdemokratin uppfattar att det står mycket på spel i valet.” (Berg & Oscarsson, 2012)

Vilka är då dessa centrala aktörer? Väljarna, medierna och partierna (Oscarsson, 2001). Riksdagsval är enligt Oscarsson (2001) uteslutande första rangens val då de centrala aktörerna uppfattar att mycket står på spel. Väljarna tycker valet är viktigt,

partiorganisationerna och kandidaterna satsar på sina valkampanjer och media prioriterar sin bevakning av valet. Detta mobiliserar väljarna vilket leder till ett högre valdeltagande.

Kommunval ses typiskt som andra rangens val (Norris, 1997), men vissa hävdar att kommunval som sker samtidigt som riksdagsval inte har det förväntade resultatet som teorin om andra rangens val (Schakel & Jeffery, 2013). Om ordinära kommunval inte är "riktig" andra rangens val då de sammanfaller med andra val kanske de är det när de inte sammanfaller, såsom vid omval.

Omstritt Omval (Berg & Oscarsson, 2012) beskriver hur mediabevakningen av omvalet i Västra Götaland var svagt då intresset i omvalet var lågt. Väljarna tog senare beslut om hur de skulle rösta samtidigt som valrörelsen var kortare. Allt detta tyder på att de centrala aktörerna inte prioriterade valet, att det därav var ett andra rangens val. Hur det är i andra omval finns det inga svar för i tidigare forskning.

Individ-förklaringar

Utöver de institutionella och kontextuella förklaringarna finns även individuella förklaringar för varför varje individ väljer eller inte väljer att rösta. Den enklaste särskiljningen är att vissa väljare väljer att inte rösta för att de inte vill. Exempelvis i omvalet i Västra Götaland beskriver 17 procent av de tillfrågade att ett av de absolut viktigaste skälen till att de inte röstade var att de inte har intresse för politiken (Berg & Oscarsson, 2012).

Den typen av bortfall sker i alla typer av val, unikt för omval är att vissa väljare kan vara missnöjd med att det ens blev omval och därmed välja att inte rösta. I Västra Götaland beskrev 45 procent av de som valde att inte rösta att en viktig anledning till att de inte röstade var då de tyckte att det var fel att anordna omval (Berg & Oscarsson, 2012).

Utöver den personliga motivationen finns två kategorier med resursförklaringar. Väljarens sociala status, exempelvis utbildningsnivå och inkomst, och sociala integration, exempelvis ålder och civiltillstånd. Dessa fångar upp förklaringar kring individers resurser och då variablerna inom kategorierna tenderar att samkorrelera med varandra (Oscarsson & Holmberg, 2016) behöver inte alla enskilda variabler studeras, vilket är bra för ett arbete som detta där för omfattande datainsamling kan bli ett problem.

Andra uppdelningar såsom mellan politisk motivation och individens resurser är möjlig, där individens resurser är uppdelade i humankapital och fysiskt kapital. Men då dessa är svårare att operationalisera till variabler det finns data på väljs detta bort.

Efter omvalet i Västra Götaland gjordes studier på vilka faktorer som var betydande för att rösta. Faktorer som ålder, hushållsinkomst, civilstånd, utbildningslängd, medborgarskap födelseland och politiskt intresse fick högre betydelse i omvalet. (Berg & Oscarsson, 2012)

Förväntat resultat

Sammanfattningsvis förväntas valdeltagandet sjunka i kommunala omval och vanornas betydelse för valdeltagandet minskas vilket leder till mer volatilitet. Detta då den uppfattade nyttan av att något parti vinner är lägre än i riksdagsval. Samt då kostnaden av att rösta ökar och en endast kan rösta i ett val istället för tre som i ordinarie val.

$$P_i(\text{vote}) \downarrow = H_i \downarrow + \{(1 - H \downarrow)(f(\Pi_O | U_i(A) - U_i(B)) \downarrow + \Pi_M(M_i) - (C_i \uparrow - C_{NVi} \downarrow))\}$$

Institutionella förklaringar

Då valdagen inte infaller samtidigt som andra val faller nyttan av att gå att rösta, kostnaden är densamma. I vissa fall kanske omval sammanfaller med EP-val eller folkomröstningar, men det bör inte väga upp för att det inte sammanfaller med riksdagsval.

Om reglerna är mindre gynnsamma för valdeltagande förväntas valdeltagandet att sjunka vid omval. Huruvida så är fallet framgår inte i tidigare forskning.

Omval sker på våren och sommaren, en tid som i andra studier visat sig vara dålig för valdeltagandet (Rallings, Thrasher, & Borisyuk, 2003). Därav förväntas valdeltagandet att sjunka.

Omval bryter mot den normala valkalendern, kanske medför det att de etablerade röstvanorna för val inte gäller i omval. I med att det verkar finnas olika röstvanor för EP-val och riksdagsval, kanske omval också har sina egna röstvanor. Det medför att tidigare röstmönster inte bär samma betydelse och valdeltagandeförändringen är mer volatil i omval.

Kontextuella förklaringar

Omval är unika extraordinära händelser i Sverige. Kanske ses omvalet som extra viktiga för väljare, partier och medier. I omvalet 2011 i Västra Götaland verkar detta inte varit fallet (Berg & Oscarsson, 2012). Kanske var det fallet ett avvikande fall eller skiljer sig landstingsomval från andra kommunomval. Det går inte att säga säkert.

Kommunala val är andra rangens val (Norris, 1997) (Oscarsson & Holmberg, 2016) därav förväntas valdeltagandet vara lägre än i riksdagsval. Schakel & Jeffery (2013) kommer fram till att förväntningarna av andra rangens val endast infrias i val där de inte sammanfaller med riksvalet. Ordinarie kommunala val sammanfaller med riksvalet, men omvalen gör inte det. Därav bör valdeltagandet falla i omvalen då teorin om andra rangens val borde verka fullt ut.

I det enda tidigare studerade fallet av omval i Sverige, Västra Götaland, var både väljarnas intresse i valet lägre samtidigt som media valde att prioritera valet mindre. Dessa centrala aktörer ansåg inte att valet var lika viktigt som ordinarie val. (Berg & Oscarsson, 2012) Om samma gäller för andra kommunala omval bör valdeltagandet bli lägre.

Även den sociala kontexten är viktigt för valdeltagandet, exempelvis om en bor i områden där många röstar, en indikator för sociala krafter som får väljaren att rösta, så lyfts även det egna valdeltagandet. Detta trots att en kontrollerar för resursförklaringar, social integration och motivationsförklaringar. (Oscarsson & Holmberg, 2016). Detta medför att det är rimligt att det finns andra sociala kontexter även utanför den egna kommunen, dessa stödjer troligen inte upp valdeltagandet på samma sätt när det endast sker omval i kommunen eller i valkretsen. Vilket medför att valdeltagandet bör sjunka.

Individ-förklaringar

Generellt sätt bör inte individ-förklaringar spela någon större roll i valdeltagandeförändringarna. Detta då röstlängderna är nästan de samma från ordinarie val till omval. Kanske är det så att olika resursstarka eller politiskt motiverade kommuner påverkas av omval på olika sätt. Detta är inte något som studerats tidigare och därav finns det inga svar.

Syfte och frågeställning

Denna uppsats har i syfte att kartlägga de åtta fall av omval som sket från 1976 utifrån och med denna kartläggning hitta förklaringar till varför valdeltagandet sjunker vid omval samt behandlar den hur traditionella förklaringar fungerar för att förklara minskningen i valdeltagande.

Dessa frågeställningar står i fokus:

- Varför sjunker valdeltagandet vid kommunala omval relativt till ordinarie val?
- Vilka faktorer påverkar att valdeltagandet förändras olika mycket i samband med omval?

Metod

Forskningen om valdeltagande är väl genomarbetad och bygger på starka resultat. Valdeltagande är enkelt att operationalisera och kvantifiera, samtidigt som det finns gott om fall. Det blir enkelt att med kvantitativ metod kontrollera hypoteser med den stora mängd data som finns tillgänglig.

Denna uppsats har inte den fördelen. Två stora problem finns för metoden: Få fall med otillräckliga data på de oberoende variablerna. I denna typ av studie finns inte samma möjlighet till teoriprövning och starka generaliseringar. Uppsatsen fokuserar därför på att kartlägga de enskilda fallen i detalj och undersöka på vilka sätt de avviker eller stämmer överens med varandra i de aspekter som tidigare valforskning har identifierat som viktiga. I det mån vi kan fastställa avvikelser och identifiera gemensamma nämnare för dessa specialfall finns möjligheter att utvidga teoriernas giltighet så att de också kan omfatta udda fall som omval. Uppsatsens viktigaste bidrag är, förutom en unik kartläggning av extraordinära valhändelser i svensk politisk historia, därmed teoriutvecklande.

Denna uppsats använder fyra metoder. Egna data på medievrörelsetemperaturen tags fram genom en kvantitativ och kvalitativ textanalys fram, detta beskrivs i avsnittet med samma namn nedan. En bedömning över hur omval går till görs genom studie av SOU, lagstiftning och lokaltidningar.

Sedan görs två typer av kvantitativa analyser. Först presenteras olika typer av data i tabell och figurform för att identifiera udda fall och möjliga samband. Detta görs på de åtta kommuner som det skett omval i. I Västra Götalands kommuner och valdistrikt görs statistiska analyser för att se om sambanden är som väntat, se avsnittet Regressionsanalyser – Västra Götaland.

Insamlingsprocessen

Insamlingsprocessen har till stor del bestått av kontakt med kommuner, deras arkiv, och olika myndigheter. Tyvärr finns det lite statistik i Sverige på kommunal nivå som sträcker sig tillbaka till 1979, något som har försvårat processen av inhämtning avsevärt. Informationen som presenteras om valresultatet och valdeltagandet är hämtat direkt ur valbesluten. Resterande information är hämtad ifrån SCB, Kolada och Valmyndigheten. Andra källor har undersökts men sållats bort under arbetets gång. En del egen forskning genomfördes för att undersöka hur lokaltidningar bevakade omvalen, vilket presenteras nedan.

Den stora utmaningen för denna uppsats är insamlingen av bra material att dra slutsatser ifrån. Valbesluten själva finns att ta del av digitalt på valmyndighetens hemsida, dock endast från 2010, tidigare än det har endast kommunerna själva. Dessa finns i flera fall inte ens digitaliserade. Bara att få tag på valbesluten är en utmaning, i Borgholm gick de inte att få tag på digitalt utan kom på post och i Hallsberg gick de endast att ta del av på plats eller "fotograferade" (med en mobilkamera där mycket information saknas då det är fotograferat direkt ur en pärm).

Sveriges officiella valstatistik är SCB ansvariga för, vilket har varit en stor hjälp. Men under arbetets gång har det framkommit fel i deras statistik. Främst att Båstad kommuns valdeltagande i omvalet 2015 hade blandats ihop med valdeltagande i det ordinarie valet. Detta har gjort att all väsentliga data har granskats med valbesluten i de mån det varit praktiskt möjligt. Risken hade annars varit att exempelvis Orsas spektakulära ökande valdeltagande på +6 procent för omvalet endast var en miss i statistiken där ordinarie- och omval råkat byta plats. För tydlighet är det värt att nämna att Orsas ökande valdeltagande även återfinnes i valbeslutet.

Operationaliseringar

Institutionella förklaringar

För att bedöma huruvida lagar och regler kring omval skiljer sig från ordinarie val görs en granskning av Vallagen, SOU 2016:71 Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten och medier som varit verksamma under tiden för omval. Anledningen till att medier granskas är då där framgår den upplevda tillgängligheten till val- och röstlokaler samt för att det inte framgår i Vallagen och SOU 2016:71 hur det var i de olika valen.

Även andelen som förtidsröstat granskas, förtidsröster i kommunens röstlokaler delat på alla röster i valet. Detta för att kunna skapa jämförbarhet mellan ordinarie val och omval. Då i valen finns det endast siffror på hur många som förtidsröstat i vilken röstlokal, inte till vilket kommunval de röstat. Alltså skulle det kunna finnas många som röstar i en annan kommun som inte tas upp i detta mått.

Detta gör att andelen i ordinarie val är missvisande mindre än vad den skulle kunna vara, då tillgängligheten att rösta utanför kommunen är mycket stor i jämförelse till möjligheten i att rösta utanför kommunen omval. Siffrorna som presenteras är omräknade från valmyndighetens hemsida, vilket medför att det endast finns på val 2010 och senare. Inga tidigare källor har hittats.

Andelen av rösterna som är brevröster bör studeras för att förstå hur förändrade valregler eller valsituationer påverkar valdeltagandet. Dock har inga uppgifter på detta hittats på kommunnivå, därav används inte brevröster.

Kontextuella förklaringar

De kontextuella förklaringarna utgår ifrån frågan om andra rangens val. Därav ligger fokus på att operationalisera hur de tre olika centrala aktörerna, väljarna, medierna och partierna, ser på valen.

Det finns inga färdiga mått på mediabevakningens intensitet för omvalet, därav tar denna uppsats fram ett eget mått på detta. Hur detta mått tas fram förklaras nedan i delen Eget material – Mediatemperatur.

För att bedöma partiernas valarbete och hur de prioriterar valet finns heller inga färdiga mått. Möjligtvis kan en granska hur aktiva de är i media, men detta svårjämförbart. Inga andra mått hittades. Därav valdes istället ett mått på hur mycket partistöd kommunen gav partierna då detta bör vara en indikator på hur mycket partierna kan göra.

Samtidigt är det partierna själva som avgör partistödet, vilket medför att om partistödet ökar till ett omval så kan det vara för att partierna anser att det är ett viktigt val som de behöver extra resurser för att hantera. Operationaliseringen av "Kommunens partistöd" görs med det färdiga måttet "Kostnad stöd till politiska partier, kr/inv (N05007)" från Kommun och landstingsdatabasen. Uppgifter finns endast från valet i Orsa 2002.

Det finns inga tydliga mått på väljarnas intresse i valet. Denna uppsats försöker mäta det på två olika sätt. En mätning av andelen personkryss görs för att se om väljarna är intresserade av omvalet, då om intresset är lägre bör färre ha koll på kandidaterna och färre bör personkryssa. För Västra Götaland görs en mätning av söktermers relativa intresse mellan ordinarie val och omvalet. Detta görs genom Googles Trends färdiga mått för termerna "Val" och "Omval". Jämförelsen går endast att göra på regional nivå därav görs den endast för Västra Götaland.

Invånarkontextuella förklaringar

För att bättre förstå varför valdeltagandet faller olika i olika omval kommer befolkningssammansättningen och röstlängden undersökas. Det har inte funnits tillgång till individnivådata därmed fokuserar uppsatsen på hur befolkningssammansättningen påverkar valdeltagandet. Tre olika områden av kommunernas sammansättning undersöks. Kommunens storlek, dess befolkningsnivå av social status och social integrering.

Från tidigare litteratur (Oscarsson & Holmberg, 2016) finns halvfärdiga operationaliseringar för social status, klass, utbildning, yrke och inkomst. Över längre tider såsom 1979–2019 har det visat sig svårt att operationalisera klass och yrke, uppgifterna blir inte jämförbara, därav har detta inte gjorts.

Utbildningsnivå har operationaliserats genom att studera andelen av kommunens befolkning mellan 16–74 som har en högskoleutbildning. Högskoleutbildning valdes då det är den utbildningsform som är mest jämförbar över tid. För att kunna jämföra kommuner från olika tider med varandra krävs att göra om måttet till något relativt med tiden. Därav tas andelen i kommunen delat på andelen i riket, på så sätt fås ett relativmått som är användbart i jämförelse.

Inkomst är svårt att operationalisera då det inte finns några färdiga mått på individer eller hushållsekonomi över hela tidsperioden. Mått baserade på *inkomst inklusive kapitalvinster per konsumtionsenhet* valdes på rekommendation av en kontaktperson på SCB. För valen efter 2010 finns uppgifterna på kommunnivå och är hämtade ur inkomst och taxeringsregistret. För äldre val kommer uppgifterna från SCB:s undersökning Hushållens Ekonomi (urvalsundersökning), dessa är inte kommunspecifika, för Orsa är det genomsnitt för kommuner med färre än 75 000 invånare och för övriga äldre val är det rikssnitt.

Två mått används: Andel i kommunen som lever i ett hushåll med hög ekonomisk standard och andelen i kommunen som lever i ett hushåll med låg ekonomisk standard. Ett hushåll med låg ekonomisk standard har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av riksmedianen. Ett hushåll med hög ekonomisk standard har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är högre än 200 procent av riksmedianen. Antalet konsumtionsenheter (k.e.) ett hushåll består av är beroende på dess sammansättning. Ensamboende är 1 k.e., samboende par 1,51 k.e., ytterligare vuxen 0,6 k.e., första barnet 0–19 år 0,52 k.e. och påföljande barn 0–19 år 0,42 k.e.

För social integration finns även flera halvfärdiga operationaliseringar från tidigare forskning (Oscarsson & Holmberg, 2016). Ålder, medborgarskap och förstagångsväljare är tre av dessa som det finns uppgifter om på valdistriktsnivå, därav och för att begränsa uppsatsens omfång studeras endast dessa. För val äldre än 2002 finns inte uppgifterna på valdistriktnivå och då används befolkningsuppgifter för kommunen.

Medievalrörelsetemperatur

För att mäta mediatemperaturen i lokalpressen valdes först en tidning per kommun, förutom Västra Götaland. Anledningen är att det i Omstritt Omval genomförts en bättre kartläggning än vad som varit möjligt här samtidigt som arbetet skulle bli för omfattande. Dessa tidningar skulle uppfylla kraven:

- Tidningen ska ha ett avsnitt om kommunen eller ska aktivt bevaka i kommunen
- Tidningen ska vara aktiv under den relevanta perioden, åren för omvalet
- Tidningen ska finnas tillgänglig i Svenska Dagstidningar databasen eller finnas på mikrofilm på Samhällsvetenskapliga biblioteket i Göteborg.
- Tidningen ska vara en dagstidning

I nästan alla fall fanns endast en tidning, om det fanns flera valdes den som var mest relevant och frekvent. Målet var att hitta tidningar som hade en redaktion i kommunen, men flera av tidningarna har inte det.

Fyra veckor inför omvalet valdes som en lämplig period att undersöka för att få en förståelse för mediabevakningen. Alla tidningarna lästes för perioden och artiklar som nämnde omvalet explicit eller implicit valdes ut. Dessa kategoriserades sedan i tre kategorier:

- Insändare: Artiklar som var insändare eller artiklar där en person var avsändare (inte tidningen, partierna eller organisatorer).
- Opolitisk: Artiklar som behandlar valet men som inte driver en egen politisk åsikt och som inte tillhör kategorin "Insändare". Kan exempelvis vara att partierna får presentera sin politik på en gemensam arena, kritik över att omval genomförs eller en partiledare besöker kommunen.
- Politisk: Artiklar som behandlar valet och driver en egen politisk åsikt. Avsändaren är antingen tidningen själv, oftast via ledarsidan, partier eller andra organisationer. Exempelvis " Strid om skolutbyggnad och subvention av vattnet"

Om det finns en särskild fråga, en lokal fråga, som bevakas eller diskuteras flitigt redovisas denna i kategorin "Lokal fråga".

Sist skapas en helhetsbedömning genom att kombinera den kvantitativa bedömningen med en kvalitativ bedömning av hur bevakningen uppfattas utifrån vissa kriterier. Dessa bedömningar tilldelas poäng för att väga ihop till en samlad bedömning. Den kvantitativa bedömningen tilldelas poäng efter hur många artiklar som nämner omval per tidningsexemplar för att göra bedömningen jämförbar, då olika tidningar ger ut olika många tidningsexemplar i veckan.

Den kvalitativa bedömningen görs utifrån tre olika frågeställningar: Lokal, finns det ett fokus i tidningen på lokala politiska frågor? Central, uppfattas bevakningen av omvalet som centralt i tidningen? Medborgarintressant, väcker omvalsbevakningen intresset bland väljarna (genom insändare) och uppfattas mediabevakningen som intressant för väljare? Frågeställningen svaras på med ett ja, delvis eller nej.

I bedömningen om huruvida bevakningen anses lokal undersöks särskilt om lokala politiska frågor ges utrymme och ifall de är relevanta för omvalet. Samt om det är olika aktörer som lyfter fram dessa lokala frågor. Exempelvis i Båstad lyfter partier fram några lokala frågor, medan i Orsa lyfter

både tidningsredaktionen, väljare och partier fram lokala frågor. Detta gör att bedömningen för Orsa blir att bevakningen anses vara lokal medan i Båstad ses den endast som delvis lokal.

Frågan om bevakningen anses central fokuserar mycket på om det finns ett tydligt fokus på omvalet i tidningen. Ett exempel på hur det fokuset kan vara är i Örebro där det finns ett inslag av reportage om omvalet som återkommer i många exemplar med egen del av tidningen.

Hur mediaintressant mediabevakningen är avgörs mycket av hur många insändare om omvalet som inkommit men som inte varit skrivna av politiker eller partier. Även hur intresset för själva omvalet upplevs ingår i bedömningen.

Bedömningen för Örebro blir unik då mediabevakningen även bedöms för hur den riktar sig till den nordöstra valkretsen, då en del av det som diskuteras handlar exempelvis om hur visa har flyttat ur valkretsen och därmed inte får rösta i omvalet. Då mediabevakningen kan ses som stark för Örebro men mycket svagare för just den nordöstra valkretsen där omvalet skedde. Då det är omvalet som är i fokus för denna uppsats görs även bedömningen med perspektivet av just den valkretsen.

Dessa tre bedömningar poängsätts sedan för att ge en sammantagen bedömning där "Ja" ger två poäng, "Delvis" ger ett poäng och "Nej" ger inga poäng. För den kvantitativa bedömningen ges poäng efter hur många artiklar per tidningsexemplar som nämner omvalet i genomsnitt. Om genomsnittet är mellan ett och två tilldelas ett poäng. Om genomsnittet är mellan två och tre tilldelas två poäng och om genomsnittet är högre än tre ges tre poäng.

Poängen räknas samman och översätts till en "Stark" för omval med mer än sex poäng, "Svag" för omval med färre än fyra poäng och "Medel" för de däremellan. Besluten för varje bedömning och förklaring till dem finns med i resultatet.

Regressionsanalyser – Västra Götaland

Med endast åtta fall som studeras blir statistisk analys olämplig. För fallet Västra Götaland är datatillgängligheten bättre eftersom det är möjligt att dela upp i dess primärkommuner och valdistrikt. Med 49 kommuner och 957 valdistrikt möjliggörs statistiska tester av förklaringar till varför det är lägre valdeltagande i omval jämfört med ordinarie val.

I denna uppsats genomförs OLS – regressioner. Metoden har valts av nödvändighet då omfånget av arbetet är mycket begränsat. För att få detaljer om enskilda regressioner se bilaga 1.

Ett stort problem med uppgifterna som regressionerna i detta arbete bygger på är att de oftast är genomsnitt. Exempelvis andelen kvinnor i en kommun är ca 50% och om en då gör en regressionsanalys får en ett resultat som berättar om hur andelen kvinnor påverkar valdeltagandet, eller inget signifikant svar alls. Det som egentligen efterfrågas är om kvinnor röstar i omval i högre utsträckning. För att få ett svar behöver en data på individnivå och inte aggregerade data.

Om fel slutsats om individuella egenskaper dras på aggregerade data kallas detta för "Ecological Fallacy". Därför ska inte resultaten tolkas utan att ha detta i åtanke och så i de fall när det är möjligt används mått som inte är genomsnitt samt kontrolleras resultaten mot de i Omstritt Omval (2012) då dessa gör liknande undersökningar fast på individnivå-data.

Resultat & Slutsats

Resultatet ämnar svara på varför valdeltagandet sjunker i omval relativt till ordinarie val och vilka faktorer som får valdeltagandet att förändras olika mycket i olika omval. Detta görs i fyra avdelningar. Först en överblick över de unika omständigheterna flera av omvalen tog plats under. Sedan resultatet av de tre delarna som presenteras under operationaliseringen.

Unika omständigheter

I med att det skett så få fall av omval sedan år 1976 blir de unika omständigheterna under flera av dem tog plats särskilt relevanta. För att förstå varför valdeltagandet faller olika krävs förståelse för deras unika omständigheter.

Båda omvalen år 1986, Borgholm och Åre, sker några dagar efter att dåvarande statsminister Olof Palme blivit mördad. Mordet kan ha medfört att demokratin generellt och omvalet särskilt var i människors tankar. I tidningarna direkt efter mordet skrivs det flitigt om Palme, dock nämns det sparsamt ihop med valet.

För att sätta Palmemordet i relation till ett annat mord av en känd politiker kan en jämföra det med mordet på Anna Lindh. Då mordet skedde endast dagar innan folkomröstningen i euro-frågan gavs en unik möjlighet att studera effekten av en stark politikers död på valdeltagandet. Effekterna av mordet på valdeltagandet var små, runt fyra procent sägs ha påverkats. (Oscarsson & Holmberg, 2004). Om Palmemordet hade samma effekter går inte att säga, situationerna skiljer sig. Men den ger en indikation om storleksordningen på den förväntade förändringen som Palmemordet kan ha orsakat.

Omvalet i Hallsberg var det första omvalet efter valprovsnämnden inrättades. I dagstidningar inför omvalet pratas det mycket om de tekniska omständigheterna kring valet. Det kan medföra att det finns en stor osäkerhet inför valet och att väljarna känner att deras röst inte är lika betydelsefull och därmed skulle färre rösta.

I Falun finns ytterligare en unik situation, drygt en månad efter omvalet hölls val till det europeiska parlamentet. Det är möjligt att EP-valet påverkade valdeltagandet till det egna omvalet. Riksmedia fokuserade mer på EU-frågor inför valet och det lokala kan ha dränkts i det internationella. I de lokala tidningarna verkar dock det lokala valet vara i tydlig fokus.

Orsa hade nyligen fått Sverigedemokraterna invalda i kommunfullmäktige så frågan om högerpopulism och rasism var högt på agendan i media och bland partierna. Särskilt då kontroversiella Nationaldemokraterna ställde upp i omvalet. Detta kan ha ökat det politiska engagemanget och ökat valdeltagandet.

Institutionella förklaringar

För att förstå varför valdeltagandet sjunker i omval relativt till ordinarie val krävs en förståelse för hur omvalen går till. I *SOU 2016:71 Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten* framgår det hur reglerna skiljer sig mellan ordinarie val och omval. Vid omval får förtidsröstningen påbörjas tidigast tio dagar före valdagen i kommunernas röstlokaler. I ordinarie val får förtidsröstningen påbörjas arton dagar före.

Innan 1997 gällde även olika regler för när röstkortet skickades ut. För omval sändes dessa ut senast sexton dagar innan valdagen och i ordinarie val senast trettio dagar innan valdagen. Det framkommer även att färre kommuner tar emot förtidsröster under omval, exempelvis i omvalet i Båstad 2015 då endast 16 kommuner, utöver Båstad, ordnade förtidsröstning. (SOU, 2016:71)

I mediegranskningen framgår det att dessa försämrade omständigheter är något som frustrerar, flertalet artiklar klagar på svårigheter med att rösta, särskilt för de som inte befinner sig i kommunen. Valmyndighetens *Erfarenhetsrapport val till Europaparlamentet 2019* lyfter andra problem som uppmärksammades inför omvalet 2019 i Falun, där framgår det hur sista dagen att begära rättelse i röstlängden infaller före valjarna har fått sina röstkort (Valmyndigheten, 2019).

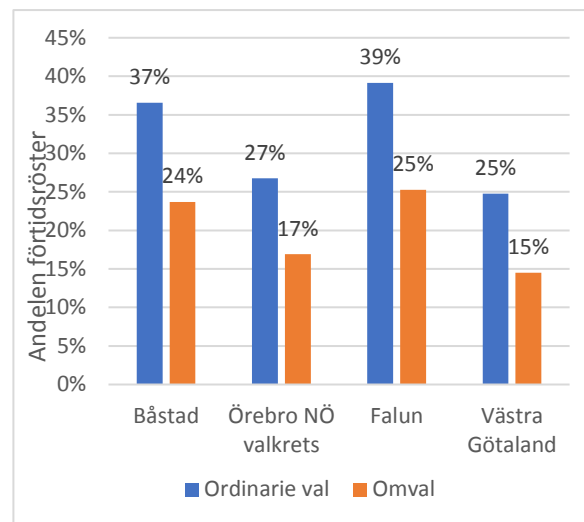
I figur 1 framgår det att andelen av de röstande som förtidsröstande är ca tio procent lägre i omval jämfört med ordinarie val. Siffrorna är endast för val sedan 2010 då äldre siffror inte gått att tillgå. Men det är tydligt att betydligt färre förtidsröstar i omval vilket kan vara en stor anledning till att valdeltagandet i omval faller. Troligt är att anledningen till att färre förtidsröstar är de förändrade omständigheterna med sämre tillgänglighet av röstlokaler och kortare tid att rösta.

Det framgår även i figur 1 att förtidsröstningsminskningen är ungefär lika stor i alla de fyra valen, mellan tio och fjorton procent, alltså är det troligen inte en förklaring till varför valdeltagandet faller olika i olika omval.

Det fanns inga tydliga regler i vallagen när omval skulle ske, vilket förklarar varför de har genomförts vid olika tillfällen. De tidigaste valen, Åre, Orsa, Borgholm tog plats i mars och det sista, Hallsberg, tog plats i juni.

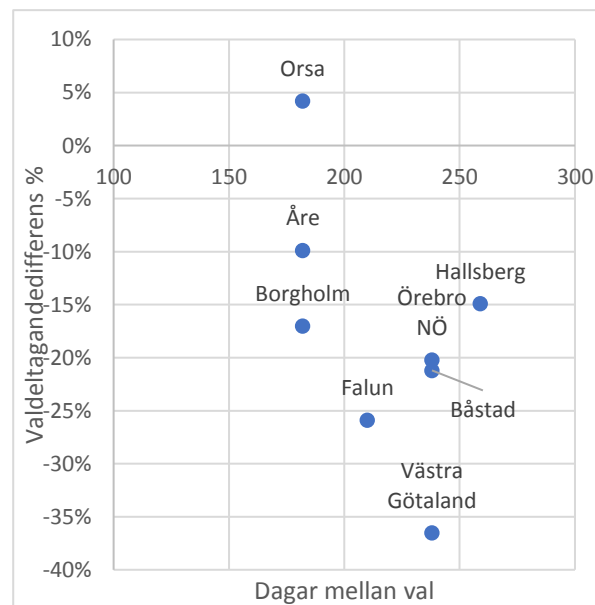
Förväntan från tidigare forskning är att valdeltagandet bör falla ju närmare omvalet är till ett tidigare val. I figur 2 illustreras antalet dagar mellan ordinarie val och omval samt valdeltagandedifferensen mellan valen. Inget tydligt samband finns mellan dagar mellan val och valdeltagandedifferens.

Figur 1 – Skillnad i förtidsröstning mellan val

Kommentar: Andelen av inkomna röster som var förtidsröster i den egna kommunen. Endast val som skett sedan 2010 presenteras då tidigare källor inte hittats. För Örebro gäller kommungenomsnitt i ordinarie val och valdistriktets för omvalet. Källa: Valmyndigheten

Figur 2 – Antal dagar mellan ordinarie val och omval

Kommentar: Valdeltagandedifferens är skillnaden mellan omval och ordinarie val. Alla ordinarie val sker under andra söndagen i september. Omvalen i Åre, Orsa och Borgholm skedde i mars. Falun i april, Örebro, Båstad och Västra Götaland i maj och Hallsberg i juni. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Kontextuella förklaringar

Olika omval skiljer sig kontextuellt från varandra vilket kan vara en förklaring till att valdeltagandet är så pass olika i olika omval. Men omval skiljer sig även från ordinarie val då de i större utsträckning är isolerade händelser. Exempelvis är medievals rörelsebevakningen lokal, riksnyheter bevakar inte lokala omval i samma utsträckning som ordinarie val. Detta medför att utgångspunkten för mediebevakningen är att den är svagare, vilket är en del av förklaringen till att valdeltagandet är lägre i omval relativt till ordinarie val. Då förväntning är att svagare mediebevakning leder till lägre valdeltagande.

I tabell 2 finns en jämförelse av bevakningen av valrörelserna. Något som genast sticker ut är Örebro medierbevakning, med över 106 artiklar och insändare som behandlar omvalet är mediebevakningen den med flest artiklar/insändare som behandlar omval. Som det framgår i tabell 2 verkar inte antalet artiklar/insändare ha någon större inverkan på valdeltagandedifferensen,

Huruvida det funnits någon viktig lokal fråga verkar snarare ha en större inverkan. De fyra omval där det funnits viktiga lokala frågor har mindre valdeltagandetapp än de omval där det inte funnits någon viktig lokal fråga.

I tabell 3 görs en sammanvägd bedömning av medievals rörelsen utifrån hur många artiklar/insändare behandlade omvalet per tidningsexemplar och utifrån hur lokal, central och medborgarintressant bevakningen var. Detta görs om enligt ett poängsystem som förklaras i tabellen och i metoddelen. Denna sammanvägda bedömning har ett tydligt samband med valdeltagandedifferensen där starkare mediebevakning leder till högre valdeltagandedifferens och svagare leder till lägre.

Mediebevakningens styrka verkar ha en stark och tydlig effekt på valdeltagandet. Även om det finns viktiga lokala frågor verkar vara av betydelse. Antalet artiklar/insändare som behandlar omvalet har inte ett tydligt samband till valdeltagandedifferensen.

Tabell 2 – Mediabevakningen av omvalen och dess effekt på valdeltagandedifferensen

	Antal Insändare	Antal opolitiska artiklar	Antal politiska artiklar	Totalt antal artiklar/insändare	Tidningsredaktion i kommunen	Bedömning av medievals rörelse	Valdeltagandedifferens	Fanns det någon viktig lokal fråga?
Borgholm 1986	13	5	16	34	Lokalredaktion	Medel	-17%	Kandidater
Båstad 2015	10	13	11	34	Ingen	Svag	-21%	Nej
Hallsberg 1980	11	23	19	53	Ingen	Medel	-15%	Valfusk & Första omval
Örebro NÖ valkrets 2011	36	43	27	106	Huvudredaktion	Medel	-20%	Nej
Orsa 2003	17	21	18	56	Lokalredaktion	Stark	4%	Högerextremism
Falun 2019	10	24	22	54	Huvudredaktion	Svag	-26%	Nej
Åre 1986	20	5	15	40	Ingen	Medel	-10%	Kandidater
Västra Götaland 2011	Svag	-37%	.

Kommentar: Egna insamlade och kategoriserade data utifrån Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv, Göteborg. Se metoddelen för metod. Se tabell 3 och bilaga 2 för mer detaljer och förklaring av medievals rörelsebedömning. Antalet artiklar och antalet insändare mäter hur många artiklar/insändare som behandlar omval, perioden som mäts är fyra veckor inför omvalet. Bedömningen av medievals rörelsen görs utifrån Omstritt omval (Berg & Oscarsson, 2012) som beskriver valrörelsen som svag. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. Berg & Oscarsson, 2012.

Tabell 3 – Bedömning av medievalrörelsetemperaturen

	Antal artiklar/insändare som behandlar omvalet per tidningsexemplar	Lokal, finns det ett fokus i tidningen på lokala politiska frågor?	Central, uppfattas bevakningen av omvalet som centralt i tidningen?	Medborgarintressant, väcker omvalsbevakningen intresset bland väljarna och uppfattas mediabevakningen som intressant för väljare?	Poäng	Sammanvägd bedömning
Borgholm 1986	2,8	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Delvis. Många skriver insändare och ett tydligt intresse för omvalet finns.	5	Medel
Båstad 2015	1,2	Delvis. Några lokala frågor om exempelvis busslinjer och cykelvägar lyfts men bevakningen är svag.	Nej. Omvalet upplevs vara en eftertanke och nämns inte ofta, särskilt inte utanför "Båstad" sektionen av tidningen.	Nej. Få insändare och ett lågt allmänt intresse.	2	Svag
Hallsberg 1980	2,2	Delvis. Några lokala frågor diskuteras, exempelvis gymnasiesalar och partikandidater. Men det är mer fokus på valrörelsen	Ja. Ett stort fokus i tidningen är omvalet och i de flesta tidningsexemplar avsåts en eller två sidor till omvalet.	Nej. En del insändare kommer men mest från politiker. Intresset från väljarna upplevs lågt	5	Medel
Örebro 2011	3,8	Nej. Valrörelsen är tydligt i fokus men frågor för NÖ valkretsen är inte i fokus, omnäms sparsamt.	Ja. Mycket fokus är på omvalet, särskilt från redaktionens sida. Ofta finns ett större reportage om en fråga i omvalet.	Nej. Många skriver insändare och en del intresse finns. Men mycket av intresset kommer från utanför valkretsen.	6	Medel
Orsa 2003	4,7	Ja. Våldigt mycket diskussioner förs kring lokala frågor som vårdnadsbidrag och nationaldemokraterna.	Ja. Omvalet diskuteras flitigt i tidningen och är ofta i fokus.	Ja. Våldigt mycket insändare och ett väldigt stort intresse finns för valet.	9	Stark
Falun 2019	2,3	Nej. Det är inte mycket lokal politik som bevakas.	Nej. Andra frågor som vargjakt och riksnyheter tar fokus.	Nej. Få insändare och intresset för omvalet uppfattas lågt relativt till annat.	2	Svag
Åre 1986	1,7	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Ja. En del insändare med mycket diskussioner kring omvalet, ett stort intresse finns för omvalet	5	Medel
Poäng-räkning	1-2 st = 1 poäng, 2-3 = 2 poäng, 3- = 3 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng		1-3 = Svag, 4-5, Medel, 7- = Stark

Kommentar: Egna insamlade och kategoriserade data utifrån Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmmarkiv, Göteborg. Se metoddelen för metod och för utförligare beskrivning. Se bilaga 2 för mer detaljer, källor och förklaring av medievalrörelsebedömning. Antalet artiklar om omvalet per tidningsexemplar är antalet artiklar/insändare som behandlar omvalet delat på antalet tidningsexemplar som släppts under de fyra veckor som undersökts.

Hur partierna prioriterar valet kan ha en effekt på valdeltagandet. Därav studeras hur aktiva partierna är i medierna och hur mycket resurser partierna får i partibidrag av kommunen.

I tabell 4 synliggörs antalet politiska artiklar som behandlar omval i tidningen under fyra veckor inför valet. Inget tydligt samband finns mellan antalet politiska artiklar och valdeltagandet. I tabellen framgår även hur många av dessa artiklar som fanns per tidningsexemplar, inte heller där finns ett tydligt samband med valdeltagande.

Ett annat sätt att förstå hur aktiva partierna kan vara under ett val är att studera partikassorna. Det finns inga bra siffror på hur mycket resurser partierna satsar under valen. Dock från 1998 finns det data på hur mycket pengar kommunen ger partierna i partibidrag, detta presenteras i tabell 5. Partibidraget ökade kraftigt i Orsa, vilket skulle kunna vara en förklaring till att partierna kunde prioritera valrörelsen. Det skulle kunna vara en indikator för att partierna tyckte att valet var så pass viktigt att de höjde partibidraget, då det är kommunfullmäktige som sätter partibidraget. Vilket i sin tur skulle kunna bidra till att förklara det exceptionellt höga valdeltagandet i omvalet.

För att förstå vilken effekt som partistödet haft på valdeltagandet i Västra Götalands omval görs en regression på Västra Götalands 49 kommuner då partistödet skiljer sig dem emellan. Där framgår att desto högre partistödet är desto högre är valdeltagandet och desto mindre faller valdeltagandet mellan val. Båda sambanden är signifikanta. För varje krona som kommunen lägger per invånare i partibidrag ökade valdeltagandet med 0,16 procent i regressionen.¹

Tabell 4 - Partiernas aktivitet i media

	Antal politiska artiklar	Antal politiska artiklar per tidnings-exemplar	Valdeltagandeförändring
Borgholm 1986	16	1,33	-17%
Båstad 2015	11	0,39	-21%
Hallsberg 1980	19	0,79	-15%
Örebro NÖ Valkrets 2011	27	0,96	-20%
Orsa 2003	18	1,50	4%
Falun 2019	22	0,92	-26%
Åre 1986	15	0,63	-10%
Västra Götaland 2011	.	.	-37%

Kommentar: Lik tabell 2, samt egna uträkningar. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Tabell 5 - Kommunernas Partibidrag, kr/inv,

	Ord. Val, kr/inv	Omval, kr/inv	Valdeltagandeförändring
Båstad 2015	23	23	-21%
Örebro NÖ Valkrets 2011	43	43	-20%
Orsa 2003	36	49	4%
Falun 2019	21	Ökat	-26%
Västra Götaland 2011	32	34	-37%

Kommentar: För omvalet i Falun har Kolada inte insamlat partibidrag information, dock framgår det på Falu kommuns hemsida att partibidraget troligen har ökat. Siffrorna avser Koladas variabel (N05007): Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för stöd till politiska partier, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser både direkt stöd i form av bidrag och indirekt stöd till exempel subventionerade lokaler. Källa: Kolada (N05007). Länsstyrelsernas valbeslut. Falu Kommuns hemsida om Partistöd och arvoden

¹ Se regression 1

För att undersöka hur politiskt motiverade väljarna var och hur det påverkar valdeltagandet i omval granskas andelen av väljare som personkryssade. Som synliggörs i tabell 6 sker ingen större förändring i andelen som personkryssar mellan ordinarie val och omval. Omvalet i Båstad står ut där andelen som personkryssade ökade med 5 procent, detta kan bero på att ett parti gjorde en lyckad valkampanj, ökade starkt i kommunen och hade en partiledare som ensamt fick nästan en femtedel av personkryssen.

Vidare framgår det i tabell 6 att andelen personkryss inte verkar ha en inverkan på valdeltagandedifferensen. Möjligt sticker Orsa och Västra Götaland ut då andelen personkryss där är avsevärt högre respektive lägre. Vilket skulle kunna tyda på stor politisk motivation i Orsa som i sin tur leder till högre valdeltagande och att effekten av omval är mycket svagare där. Västra Götaland har motsatt samband men den lägre andelen personkryss är normal för landstingsval. Dock kan det fortfarande betyda att lägre andel personkryss indikerar en svagare politisk motivation vilket i sin tur gör att valdeltagandet påverkas mer av omval.

Tabell 6 - Politisk motivation och dess effekt på valdeltagandedifferens

	Andel personkryss i ordinarie val	Andel personkryss i omval	Valdeltagandedifferens
Båstad 2015	34%	39%	-21%
Örebro 2011	30%	30%	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	30%	31%	-20%
Orsa 2003	44%	44%	4%
Falun 2019	28%	29%	-26%
Västra Götaland 2011	24%	23%	-37%

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. Valmyndigheten.

Slutligen kan en mäta hur väljarna engagerar sig i valet genom att se hur mycket de söker efter information om valet. Google trends mäter söktermers relativa "intresse" på en skala mellan 1–100.

"Numbers represent search interest relative to the highest point on the chart for the given region and time. A value of 100 is the peak popularity for the term. A value of 50 means that the term is half as popular. A score of 0 means that there was not enough data for this term."
(Google, 2019)

Vid valet 2010 hade termen "Val" 100 i skalan, i omvalet hade termen endast 13. Andra söktermer som "Omval" hade endast 19 (Google, 2019). Delvis delas sökandet upp i omval och val vilket delvis förklarar att intresset är mindre. Dock är det tydligt att intresset för omvalet är svalt relativt till ordinarie valet.

Invånarkontextuella förklaringar

Omvalen som studeras i denna uppsats sker alla några månader efter ordinarie val. Nya röslängder tas fram men det är ungefär samma personer som röstar. För att få svar om varför valdeltagandet faller olika i omval behövs befolkningssammansättningen studeras.

Vilken effekt har kommunens storlek på valdeltagandedifferensen? Tabell 7 visar att större kommuner har ett större valdeltagandetapp i omvalet än vad små kommuner har. Men sambandet är inte tydligt.

För att undersöka effekten av stor och liten kommun i Västra Götaland delas kommunerna upp i två grupper, små kommuner med 20 000 invånare eller färre och stora kommuner med 20 001 invånare eller fler. I Västra Götaland är sambandet det motsatta till tidigare.

Valdeltagandet i omvalet är högre i större kommuner och valdeltagandet faller mindre i större kommuner. Båda sambanden är signifikanta. Värt att notera är att sambanden har högt andel förklarad variation, båda har cirka 0,3 R².²

Befolkningens sociala status är något som skiljer sig mellan kommunerna och som skulle kunna förklara en del av varför valdeltagande faller olika i omval. I tabell 7 framgår att andelen med högre utbildning relativt till andelen i riket och andelen med hög ekonomisk standard inte har ett tydligt samband till valdeltagandedifferensen. Andelen med låg ekonomisk standard har ett tydligare samband till valdeltagandedifferensen, kommuner med högre andel med låg ekonomisk standard

Tabell 7 – Befolkningsstorleken effekt på valdeltagandedifferensen

	Valdeltagandedifferens	Befolkningsstorlek vid omval
Borgholm 1986	-17%	Liten
Båstad 2015	-21%	Liten
Hallsberg 1980	-15%	Liten
Örebro NÖ valkrets 2011	-20%	Stor
Orsa 2003	4%	Liten
Falun 2019	-26%	Stor
Åre 1986	-10%	Liten
Västra Götaland 2011	-37%	Landsting

Kommentar: Befolkningsstorleken delas upp i Liten, färre än 20 000 invånare, Stor, fler än 50 000 invånare och Landsting, för sekundärkommuner. För Örebro NÖ valkrets räknas befolkningsstorleken på hela kommunens befolkning. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. SCB:s Befolkningsstatistik

Tabell 8 – Befolkningens grad av social status och dess effekt på valdeltagandedifferens

	Andel med högre utbildning relativt till riket (16–74 år)	Andel med hög ekonomisk standard	Andel med låg ekonomisk standard	Valdeltagandedifferens
Borgholm 1986	65%	3%	8%	-17%
Båstad 2015	94%	10%	13%	-21%
Hallsberg 1980	.	.	8%	-15%
Örebro 2011	110%	5%	17%	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	.	.	.	-20%
Orsa 2003	66%	3%	9%	4%
Falun 2019	104%	5%	14%	-26%
Åre 1986	73%	3%	8%	-10%
Västra Götaland 2011	99%	5%	14%	-37%

Kommentar: Högre utbildning menar eftergymnasial utbildning. Andelen med högre utbildning relativt till riket är andelen i kommunen med högre utbildning delat med andelen i riket med högre utbildning. Hög och låg ekonomisk standard för Orsa är ett genomsnitt på alla kommuner med mindre än 75 000 invånare. För äldre val är det riksnittet. Andelen med hög respektive låg ekonomisk standard är andelen som lever i ett hushåll som har mer än 200 procent respektive mindre än 60 procent av riksmedianen i inkomst per konsumtionsenhet. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. SCB:s Utbildnings- och Hushållsekonomiska statistik.

² Se regression 2

har ett större valdeltagandetapp. Då uppgifterna från de fyra äldre valen inte är kommunspecifika ska en vara försiktig med att dra slutsatser.

I Västra Götaland skedde samma omval i 49 kommuner och därför går det att jämföra vid samma tid och därför tydligare se om det finns ett samband mellan andelen med låg ekonomisk standard och valdeltagandedifferensen. Det finns inget signifikant samband mellan andelen låg ekonomisk standard och valdeltagandedifferensen, men det finns ett signifikant samband mellan andelen låg ekonomisk standard och valdeltagandet i omvalet. Desto större andel med låg ekonomisk standard desto lägre valdeltagande, för varje procentandel som låg ekonomisk standard ökar så faller valdeltagandet med cirka 0,7 procent.³

Kommunernas befolkningssammansättning skiljer sig även i hur socialt integrerade de är. Kommuner med större andel av de röstberättigade som är förstagångsväljare har möjligtvis ett större valdeltagandetapp, men sambandet är otydligt. I Västra Götalands valdistrikt är sambanden tydligare och signifikanta. Större andel förstagångsväljare leder till lägre valdeltagande i omvalet samt faller valdeltagandet mer mellan valen.⁴

Hur stor andel av de röstberättigade som inte har svenskt medborgarskap har en tydlig koppling till valdeltagandedifferensen, vilket synliggörs i tabell 8. Där kommuner med en större andel av de röstberättigade som inte har svenskt medborgarskap har ett större valdeltagandetapp mellan val. I Västra Götalands valdistrikt finns ett liknande, signifikant, samband mellan större andel utan svenskt medborgarskap och lägre valdeltagande. Dock är sambandet det motsatta för valdeltagandedifferensen, valdeltagandet faller mindre i valdistrikt med större andel utan svenskt medborgarskap. Sambandet är signifikant. Sambandet kvarstår vid kontroll för valdeltagandet vid ordinarie valet.⁵

Tabell 9 – Befolkningens grad av social integrering och dess effekt på valdeltagandedifferensen

	Andel förstagångsväljare i ordinarie valet	Andel med rösträtt utan svenskt medborgarskap i omvalet	Andel i befolkningen 30–64 år	Valdeltagandedifferens
Borgholm 1986	.	0.7%	53%	-17%
Båstad 2015	5.5%	4.7%	50%	-21%
Hallsberg 1980	.	1.8%	57%	-15%
Örebro 2011	.	.	.	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	7.4%	5.0%	58%	-20%
Orsa 2003	5.9%	1.7%	58%	4%
Falun 2019	5.4%	3.8%	54%	-26%
Åre 1986	.	2.7%	51%	-10%
Västra Götaland 2011	7.1%	5.2%	57%	-37%

Kommentar: För val tidigare än 2010 är siffrorna på hela befolkningen annars avser de röstberättigade, förutom andelen med rösträtt utan svenskt medborgarskap som för alla val är av de röstberättigade. Andel i befolkningen 30–64 år är räknat på 18 år och äldre. Källa: Valmyndigheten. SCB:s Befolkningsstatistik. Länsstyrelsernas valbeslut.

³ Se regression 3

⁴ Se regression 4

⁵ Se regression 5

Alltså verkar valdistrikt med större andel invånare utan svenskt medborgarskap vara mindre påverkade av omvalseffekten, de röstar mer likt vad de hade gjort i ordinarie val. Men även om valdeltagandet minskar mindre i valdistrikt med högre andel utan svenskt medborgarskap är fortfarande valdeltagandet lägre än i andra valdistrikt.

Huruvida det finns ett samband mellan andelen av de röstberättigade som är i åldersgruppen 30–64 år, som förväntas ha ett högre valdeltagande, och valdeltagandedifferensen är otydlig. I Västra Götalands valdistrikt är sambandet tydligare. Desto fler i åldersgruppen 30–64 år desto högre är valdeltagandet men desto mer faller valdeltagandet mellan ordinarie val och omval. Sambanden är signifikanta och det senare sambandet håller, även om det blir svagare, om det kontrolleras för valdeltagande i det ordinarie valet.⁶

Alltså beter sig sambandet likt sambandet mellan högre andel utan svenskt medborgarskap och lägre omvalseffekt fast tvärtom. Desto fler i åldern 30–64 desto större är omvalseffekten. Men likt medborgarskap är valdeltagandet fortfarande högre i de valdistrikten med högre andel i åldern 30–64 även om valdeltagandet faller mer än i andra valdistrikt.

⁶ Se regression 6

Analys

Syftet med denna analys är att jämföra de observationer som uppsatsen får fram med vad som är förväntat från etablerade teorier för att bättre förstå varför valdeltagandet faller i omval och varför det faller olika mycket i olika fall.

Sammanfattningsvis kan de institutionella förklaringarna främst bidra med att förklara varför valdeltagandet faller generellt för omval medan de kontextuella, och de gruppkontextuella, förklaringarna förklarar varför valdeltagandet faller olika i olika omval, och i Orsas fall till och med leder till ett högre valdeltagande i omvalet än i det ordinarie valet.

Institutionella förklaringar

Resultatet visar två tydliga institutionella anledningar till att valdeltagandet faller. Tydligast är den kortare tiden för förtidsröstning och sämre tillgänglighet på vallokaler som försämrar valdeltagandet. Något helt förväntat från teorin: då kostnaden för att rösta ökar så faller valdeltagandet för att netto nyttan faller.

Valdagarnas placering verkar vara av betydelse, desto närmare till det ursprungliga valet omvalet sker desto lägre valdeltagande. Franklin (2004) menar att väljaren kan känna att deras röst redan är hörd, samtidigt som de upplever att nyttan är lägre och nettokostnaden för att rösta är högre.

I med att vallagen har modifierats och framtida omval kommer ske mycket närmare det originella valet kan valdeltagandet vara mycket lägre i framtida val. Emellertid kan det vara så att teorin om voting fatigue inte håller för den typen av omval, när det blir omval och inte ett pseudo-nyval. Vidare forskning kommer att vara nödvändig när nya omval genomförts.

Något som inte dyker upp i resultatet men som ändå är relevant är att omval är just det, omval, eller kanske nyval. De är inte normala val och kan därav bryta etablerade röstvanor. I äldre omval, före 2000, beskrivs de ofta som nyval i media. De bryter normala ordningar och kan därför förväntas bryta normala förväntningar på valdeltagande.

Vidare så sammanfaller inte omval med andra val, såsom ordinarie val gör, därav minskar nyttan av att rösta i omval, vilket leder till ett lägre valdeltagande. Hur mycket valdeltagandet faller på grund av den ökade kostnaden behöver studeras vidare då resultaten i denna uppsats är otydliga i frågan. Förhoppningsvis kommer det anordnas omval i ett EP-val vid något tillfälle i framtiden vilket skulle ge möjlighet att studera omval om val som traditionellt inte sammanfaller med andra val.

Kontextuella förklaringar

Vad som tydliggörs i resultatet är att kontextuella skillnader mellan omval kan förklara mycket av den skillnaden i valdeltagande som uppstår. Hur stark mediebevakningen var och huruvida det fanns starka lokala frågor verkar ha ett tydligt samband till valdeltagandet. Det är viktigt att ha i åtanke att resultatet inte är forskaroberoende, det är möjligt att en annan som studerar samma material kommer fram till lite olika resultat. Reliabiliteten kunde ha varit bättre för granskningen.

Undersökningen av antalet artiklar i tidningarna som behandlar omval är mer reliabel, då den är mer forskaroberoende. Troligen finns några misstag, orsakade av den mänskliga faktorn, och några avvägningar där en annan undersökare kan ha fått ett annat resultat, men resultatet hade troligen varit liknande.

I sig fanns inget tydligt samband mellan antalet artiklar som behandlade omvalet och valdeltagandedifferensen, men detta är inte särskilt konstigt då tidningarna släpps olika frekvent. I tabell 3 redovisas hur många artiklar det var som behandlade omvalen i genomsnitt per tidningsexemplar. Denna siffra har en tydlig koppling till både bedömningen av mediebevakningens styrka och valdeltagandedifferensen i sig själv, vilket stärker trovärdigheten av bedömningen.

Hur stark mediebevakningen var hade betydelse för valdeltagandet, så mycket är tydligt från undersökningen. Desto starkare bevakningen var desto mindre föll valdeltagandet, eller som i Orsas fall där det bidrog till att höja valdeltagandet.

Undersökningen av mediebevakningen innehöll även indelningar av vilken typ av artiklar det var som behandlade omval. Förväntningen var att den politiska kategorin av artiklar skulle ha ett samband till valdeltagandedifferensen då det skulle indikera att partierna var mer aktiva och prioriterade omvalet. Inget tydligt samband fanns. Möjligt är att operationaliseringen inte är tillräckligt bra eller att det finns för få fall för att göra ett samband tydligt.

Något mycket tydligare var hur kommunernas partistöd påverkade valdeltagandet. I Orsa kommun ökade stödet kraftigt vilket kan ha möjliggjort en starkare valrörelse för partierna eller om det är en indikator på att partierna redan valt att prioritera valet och därmed beslutade att höja partibidraget, då det är partierna som indirekt beslutar om partibidraget i fullmäktige. Troligen är det en kombination av de båda i Orsas fall.

I Västra Götaland finns ett samband mellan högre partistöd och högre valdeltagande i omvalet, dock finns det för få fall där partistödet ökar för att se om det är själva ökningen, eller minskningen, som påverkar valdeltagandet. Fler fall behöver studeras för att dra slutsatser.

Vidare undersöktes även andelen personkryss i omvalen. För Västra Götaland undersöktes även hur det relativa intresset var för söktermerna "Val" och "Omvals" mellan valen, detta för att se hur engagerade väljarna var av valet, då ett lägre engagemang skulle leda till ett lägre valdeltagande. Det är nästan ingen skillnad i andelen personkryss mellan ordinarie val och omval. Vilket skulle, enligt operationaliseringen, betyda att medborgarnas engagemang inte är lägre. Men då borde sökintresset stannat konstant i Västra Götaland, vilket inte är fallet. Alltså är operationaliseringen troligen bristfällig. Andra former av undersökningar behövs för att dra slutsatser om väljarnas engagemang i valet och valdeltagandet.

Sammanfattningsvis kan denna uppsats visa att en del av skillnaden i valdeltagande som finns mellan olika omval kan förklaras av mediebevaktningens styrka, starkare mediebevaktning leder till högre valdeltagandet.

Invånarkontextuella förklaringar

Ordinarie val och omval sker oftast endast några månader mellan varandra och även om det tas fram en ny röstlängd så är det ungefär samma väljare som får rösta. Det är alltså inte skillnader i väljarkåren i samma val som undersöks i denna uppsats utan snarare hur olika befolkningssammansättningar påverkar effekten som omval har på valdeltagandet.

Huruvida valdeltagandet faller mer i större kommuner är otydligt i resultatet. I de olika primärkommunsomvalen verkar större kommuner leda till att valdeltagandet faller mer. Men i Västra Götalands omval verkar motsatsen stämma, valdeltagandet faller mindre i större kommuner. Mer omfattande studier skulle behövas för att dra slutsatser.

Kommunernas befolknings grad av social status verkar ha en effekt på valdeltagandet. Valdeltagandet faller mer i omval där kommunen har en högre andel med låg ekonomisk standard. Effekten återfinns i Västra Götalands omval. Andra sätt att mäta social status, Andel med högre utbildning relativt till riket (16–74 år) och andel med hög ekonomisk standard, finner inte samma effekt. Möjligt är att det främst är låg grad av social status som har betydelse för valdeltagandet och inte hög grad av social status.

Det är även möjligt att operationaliseringen är dålig. Istället för att mäta andel med högre utbildning relativt till riket skulle kanske andelen med högre utbildning vara ett bättre mått. Då det skulle kunna vara en effekt att fler högutbildade leder till högre valdeltagandet, att det är andelen högutbildade i sig själv som orsakar effekten.

Kommuners befolknings grad av social integrering hade en anmärkningsvärd effekt på valdeltagandet. I primärkommunsomvalen framgick att högre andel av förstagångsväljare och invånare utan svenskt medborgarskap leder till att valdeltagandet faller mindre i omvalet. Det som är anmärkningsvärt är att i Västra Götaland är valdeltagandet lägre i de kommunerna med större andel låg social integrering men valdeltagandet faller mindre i de valen, även om det kontrolleras för valdeltagandet i ordinarie valet. Effekten finns inte för andelen förstagångsväljare utan endast för ålder och medborgarskap.

Alltså verkar kommuner med stor andel invånare med låg social integrering inte påverkas lika mycket av omval som andra kommuner. Detta skulle kunna bero på att dessa kommuner har färre väljare med etablerade röstvanor, så ett val som bryter mot röstvanor, såsom omval gör, påverkar inte lika mycket. Eller beror effekten på något annat, vidare forskning krävs för svar.

Andra förklaringar

Något som kan vara ett problem för de resultat som denna uppsats får är att flera av dem korrelerar med tid, se figur 3. Alltså kan andra förklaringar som också korrelerar med tid vara förklaringen till sambanden som denna uppsats finner och därmed skulle det vara spuriösa samband. Tydligast är detta för andelen i kommunerna som har låg ekonomisk standard då andelen har ökat över tid (Statistiska centralbyrån, 2019).

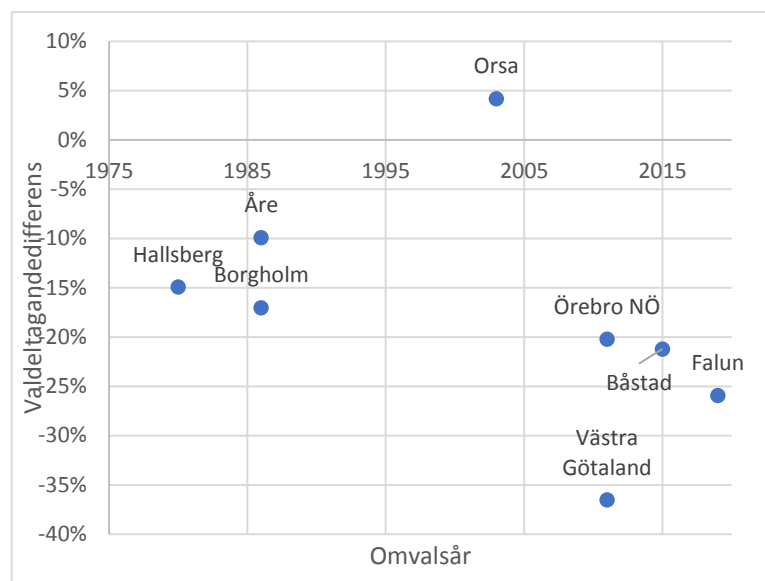
Det skulle kunna vara andra fenomen som förklarar sambandet, exempelvis hur svenskarnas medievänor har ändrats över tid. På grund av de få antal fall som skett inom samma tidsperiod är det svårt att utesluta andra faktorer men då samband ofta återfinns i Västra Götalands kommuner och valdistrikt, där omval skedde under samma tidsperiod, stärks tilltron till sambandet.

Vidare forskning

Nästkommende omval kommer att ske under andra förutsättningar än de som tidigare varit vilket försvårar jämförelser med omval som varit. Många frågor kring de centrala aktörernas aktivitet i omval lyfts i detta arbetet och mer, främst, kvalitativ forskning på partier, media och väljare skulle behövas för att få en bättre förståelse. Även de frågor som lyfts kring resursförklaringar skulle behöva prövas i framtiden, nya data på individnivå skulle kunna ge nya svar.

Framförallt behövs mer data på alla områden som denna uppsats undersöker. Både kvalitativ om aktörerna och kvantitativ om medborgare. Men även andra frågor om hur det normalt höga valdeltagandet kan bibehållas bör studeras. Kanske fungerar ett högre partibidrag, kanske inte, men det bör undersökas.

Figur 3 – Valdeltagandet för omvalen över tid

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut.

Litteraturförteckning

- Berg, L., & Oscarsson, H. (2012). *Omstritt Omval*. Göteborg: SOM-Institutet.
- Brothén, M. (2003). Svenska poströstare. i M. Brothén, *Svenska poströstare* (ss. 9-20). Göteborg: Statsvetenskapliga Institutionen.
- Falu Kommun. (den 15 11 2019). Hämtat från Partistöd och arvoden: <https://www.falun.se/kommun--demokrati/kommunens-organisation/partistod-och-arvoden.html>
- Franklin, M. N. (2004). *Voter Turnout and the Dynamics of Electoral Competition in Established Democracies since 1945*. Cambridge: The University of Cambridge.
- Google. (den 17 12 2019). *Google Trends*. Hämtat från <https://trends.google.com/trends/explore?date=2010-09-19%202011-05-15&geo=SE-O&q=Val,Omval,Election>
- Norris, P. (1997). Second-order elections revisited. *European Journal of Political Research* 31, 109-124.
- Oscarsson, H. (2001). Mot ett lägre valdeltagande i kommunvalen? i *Skilda valdagar och vårval?* (ss. 75-98). Stockholm: SOU 2001:65.
- Oscarsson, H., & Holmberg, S. (2004). *Kampen om euron*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.
- Oscarsson, H., & Holmberg, S. (2016). Valdeltagande. i H. Oscarsson, & S. Holmberg, *Svenska väljare* (ss. 47-69). Stockholm: Statistiska centralbyrån.
- Rallings, C., Thrasher, M., & Borisjuk, G. (2003). Seasonal factors, voter fatigue and the costs of voting. *Electoral Studies* 22, 65-79.
- Schakel, A. H., & Jeffery, C. (2013). Are Regional Elections really 'Second-Order' Elections? *Regional Studies* 47, 323-341.
- SOU. (2016:71). *Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Statistiska centralbyrån. (den 27 06 2019). *Andelen med låg ekonomisk standard ökar*. Hämtat från <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/pong/statistiknyhet/inkomster-och-skatter-inkomstrappor-2017/>
- Sveriges Riksdag*. (den 17 Januari 2018). Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/snabbare-omval_H501KU18
- Vallag SFS 2018:1969. (u.d.). Stockholm: Justitiedepartementet.
- Valmyndigheten. (2019). *Erfarenhetsrapport val till Europaparlamentet 2019*. Solna: Valmyndigheten.

Valprovsningsnämnden. (den 20 November 2002). *Sveriges Riksdag*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/valprovsningsnamndens-beslut/fem-fortidsroster-hade-inte-natt-valnamnden-i-tid_GQD34C3294

Valprovsningsnämnden. (2018). *Verksamhetsredogörelse för Valprovsningsnämnden 2018*. Stockholm: 2018/19:VPN1.

Källhänvisning

Kolada (2019). *Kostnad stöd till politiska partier, kr/inv N05007*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Falukuriren*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Mora tidning*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Nerikes Allehanda*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Nordvästra Skånes Tidningar*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Östersunds-Posten*

Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv (2019). *Ölandsbladet*

SCB (2019). *Andel personer i hushåll med låg respektive hög inkomst i förhållande till medianen efter region och ålder. År 1991 – 2013*

SCB (2019). *Befolkning 16-74 år efter region, utbildningsnivå, ålder och kön. År 1985 – 2018*

SCB (2019). *Folkmängden efter region, civilstånd, ålder och kön. År 1968 - 2018*

SCB (2019). *Indikatorer inkomstfördelning, disponibel inkomst och faktorinkomst per konsumtionsenhet, familjeenheter, 1975-2013), 2017-års priser*

SCB (2019). *Indikatorer inkomstfördelning efter region, inkomstslag, tabellinnehåll och år*

SCB (2019). *Valdeltagande i kommunfullmäktigeval, procent efter region och valår*

SCB (2019). *Valdeltagande i landstingsfullmäktigeval efter landsting. Valår 1973 – 2018*

Valbeslut (1979). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Hallsberg*

Valbeslut (1980). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Hallsberg*

Valbeslut (1985). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Borgholm*

Valbeslut (1986). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Borgholm*

Valbeslut (1985). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Åre*

Valbeslut (1986). *PROTOKOLL fört vid slutlig röstsammanräkning för kommunfullmäktigeval Åre*

Valbeslut (2002). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Orsa*

Valbeslut (2003). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Orsa*

Valbeslut (2010). *Slutlig sammanräkning val till landstingsfullmäktige Västra Götaland*

Valbeslut (2011). *Slutlig sammanräkning val till landstingsfullmäktige Västra Götaland*

Valbeslut (2010). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Örebro*

Valbeslut (2011). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Örebro*

Valbeslut (2014). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Båstad*

Valbeslut (2015). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Båstad*

Valbeslut (2018). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Falun*

Valbeslut (2019). *Slutlig sammanräkning val till kommunfullmäktige Falun*

Valmyndigheten (2019). *Statistik över förtidsröstning*

Valmyndigheten (2019). *Statistik över ålder och kön*

Valmyndigheten (2019). *Valresultat*

Bilaga 1 - Tabeller, figurer och regressioner

Tabeller	Namn
1	Översyn av omval 1976-2019
2	Mediabevakningen av omvalen och dess effekt på valdeltagandedifferensen
3	Bedömning av medievalsrelsetemperaturen
4	Partiernas aktivitet i media
5	Kommunernas Partibidrag, kr/inv,
6	Politisk motivation och dess effekt på valdeltagandedifferens
7	Befolkningsstorleken effekt på valdeltagandedifferensen
8	Befolkningens grad av social status och dess effekt på valdeltagandedifferens
9	Befolkningens grad av social integrering och dess effekt på valdeltagandedifferensen
Figur	Namn
1	Skillnad i förtidsröstning mellan val
2	Antal dagar mellan ordinarie val och omval
3	Valdeltagandet för omvalen över tid
Regression	Namn
1	Partistöd och valdeltagande
2	Kommunstorlekt och valdeltagande
3	Låg ekonomisk standard och valdeltagande
4	Förstagångsväljare och valdeltagande
5	Svenskt medborgarskap och valdeltagande
6	Ålder och valdeltagande

Övergripande			
Variabel	Valdeltagande i ordinarie val	Valdeltagande i omval	Skillnad
Borgholm	88.4%	71.4%	-17.0%
Båstad	84.8%	63.6%	-21.2%
Hallsberg	91.0%	76.1%	-14.9%
Örebro	83.6%	78.4%	-5.2%
Örebro NÖ valkrets	83.6%	63.4%	-20.2%
Orsa	75.5%	79.7%	4.2%
Falun	86.9%	61.0%	-25.9%
Åre	86.9%	77.0%	-9.9%
Västra Götaland	80.6%	44.1%	-36.5%
Källa			
Valbeslut	Respektive		
Förklaring			
Valdeltagande och ekonomisk standard är räknade gånger 100, alltså			

Tabell 1 – Översyn av omval 1976–2019

Omvalsår	Kommun	Ordinarie valdeltagande	Omvals valdeltagande	Omval i
1986	Borgholm	88,4%	71,4%	Kommun
2015	Båstad	84,8%	63,6%	Kommun
1980	Hallsberg	91,0%	76,1%	Kommun
2011	Örebro	83,6%	78,4%	Valkrets
2003	Orsa	75,5%	79,7%	Kommun
2019	Falun	86,9%	61,0%	Kommun
1986	Åre	86,9%	77,0%	Kommun
2011	Västra Götaland	80,6%	44,1%	Landsting

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Tabell 2 – Mediabevakningen av omvalen och dess effekt på valdeltagandedifferensen

	Borgholm 1986	Båstad 2015	Hallsberg 1980	Örebro NÖ valkrets 2011	Orsa 2003	Falun 2019	Åre 1986	Västra Götaland 2011
Antal Insändare	13	10	11	36	17	10	20	.
Antal opolitiska artiklar	5	13	23	43	21	24	5	.
Antal politiska artiklar	16	11	19	27	18	22	15	.
Totalt antal artiklar/ insändare	34	34	53	106	56	54	40	.
Tidnings- redaktion i kommunen	Lokalredakti on	Ingen	Ingen	Huvudreda ktion	Lokalredakt ion	Huvudreda ktion	Ingen	.
Bedömning av medie- valrörelse	Medel	Svag	Medel	Medel	Stark	Svag	Medel	Svag
Valdeltagan de-differens	-17%	-21%	-15%	-20%	4%	-26%	-10%	-37%
Fanns det någon viktig lokal fråga?	Kandidater	Nej	Valfusk & Första omval	Nej	Höger- extremism	Nej	Kandidater	.

Kommentar: Egna insamlade och kategoriserade data utifrån Samhällsvetenskapliga bibliotekets mikrofilmarkiv, Göteborg. Se metoddelen för metod. Se tabell 3 och bilaga 2 för mer detaljer och förklaring av medievalrörelsebedömning. Antalet artiklar och antalet insändare mäter hur många artiklar/insändare som behandlar omval, perioden som mäts är fyra veckor inför omvalet. Bedömningen av medievalrörelsen görs utifrån Omstritt omval (Berg & Oscarsson, 2012) som beskriver valrörelsen som svag. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. Berg & Oscarsson, 2012.

Tabell 3 – Bedömning av medievalrörelsetemperaturen

	Antal artiklar om omvalet per tidnings-exemplar	Lokal, finns det ett fokus i tidningen på lokala politiska frågor?	Central, uppfattas bevakningen av omvalet som centralt i tidningen?	Medborgarintressant, väcker omvalsbevakningen intresset bland väljarna och uppfattas mediabevakningen som intressant för väljare?	Poäng	Sammanvägd bedömning
Borgholm 1986	2.8	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Delvis. Många skriver insändare och ett tydligt intresse för omvalet finns.	5	Medel
Båstad 2015	1.2	Delvis. Några lokala frågor om exempelvis busslinjer och cykelvägar lyfts men bevakningen är svag.	Nej. Omvalet upplevs vara en eftertanke och nämns inte ofta, särskilt inte utanför "Båstad" sektionen av tidningen.	Nej. Få insändare och ett lågt allmänt intresse.	2	Svag
Hallsberg 1980	2.2	Delvis. Några lokala frågor diskuteras, exempelvis gymnasiesalar och partikandidater. Men det är mer fokus på valrörelsen	Ja. Ett stort fokus i tidningen är omvalet och i de flesta tidningsexemplar avsätts en eller två sidor till omvalet.	Nej. En del insändare kommer men mest från politiker. Intresset från väljarna upplevs lågt	5	Medel
Örebro 2011	3.8	Nej. Valrörelsen är tydligt i fokus men frågor för NÖ valkretsen är inte i fokus, omnäms sparsamt.	Ja. Mycket fokus är på omvalet, särskilt från redaktionens sida. Ofta finns ett större reportage om en fråga i omvalet.	Nej. Många skriver insändare och en del intresse finns. Men mycket av intresset kommer från utanför valkretsen.	6	Medel
Orsa 2003	4.7	Ja. Väldigt mycket diskussioner förs kring lokala frågor som vårdnadsbidrag och nationaldemokraterna.	Ja. Omvalet diskuteras flitigt i tidningen och är ofta i fokus.	Ja. Väldigt mycket insändare och ett väldigt stort intresse finns för valet.	9	Stark
Falun 2019	2.3	Nej. Det är inte mycket lokal politik som bevakas.	Nej. Andra frågor som vargjakt och riksnyheter tar fokus.	Nej. Få insändare och intresset för omvalet uppfattas lågt relativt till annat.	2	Svag
Åre 1986	1.7	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Ja. En del insändare med mycket diskussioner kring omvalet, ett stort intresse finns för omvalet	5	Medel
Poäng-räkning	1-2 st = 1 poäng, 2-3 = 2 poäng, 3- = 3 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng		1-3 = Svag, 4-5, Medel, 6- = Stark

Tabell 4 - Partiernas aktivitet i media

	Antal politiska artiklar	Antal politiska artiklar per tidningsexemplar	Valdeltagandegifferens
Borgholm 1986	16	1,33	-17%
Båstad 2015	11	0,39	-21%
Hallsberg 1980	19	0,79	-15%
Örebro NÖ Valkrets 2011	27	0,96	-20%
Orsa 2003	18	1,50	4%
Falun 2019	22	0,92	-26%
Åre 1986	15	0,63	-10%
Västra Götaland 2011	.	.	-37%

Kommentar: Lik tabell 2, samt egna uträkningar. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Tabell 5 - Kommunernas Partibidrag, kr/inv,

	Ord. Val, kr/inv	Omval, kr/inv	Valdeltagande-differens
Båstad 2015	23	23	-21%
Örebro NÖ Valkrets 2011	43	43	-20%
Orsa 2003	36	49	4%
Falun 2019	21	Ökat	-26%
Västra Götaland 2011	32	34	-37%

Kommentar: För omvalet i Falun har Kolada inte insamlat parti-bidrag information, dock framgår det på Falu kommuns hemsida att partibidraget troligen har ökat. Siffrorna avser Koladas variabel (N05007): Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för stöd till politiska partier, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser både direkt stöd i form av bidrag och indirekt stöd till exempel subventionerade lokaler. Källa: Kolada (N05007).

Länsstyrelsens valbeslut. Falu Kommuns hemsida om Partistöd och arvoden

Tabell 6 - Politisk motivation och dess effekt på valdeltagandedifferens

	Andel personkryss i ordinare val	Andel personkryss i omval	Valdeltagandedifferens
Båstad 2015	34%	39%	-21%
Örebro 2011	30%	30%	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	30%	31%	-20%
Orsa 2003	44%	44%	4%
Falun 2019	28%	29%	-26%
Västra Götaland 2011	24%	23%	-37%

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. Valmyndigheten.

Tabell 7 – Befolkningsstorlekens effekt på valdeltagandedifferensen

	Valdeltagande- differens	Befolknings- storlek vid omval
Borgholm 1986	-17%	Liten
Båstad 2015	-21%	Liten
Hallsberg 1980	-15%	Liten
Örebro NÖ valkrets 2011	-20%	Stor
Orsa 2003	4%	Liten
Falun 2019	-26%	Stor
Åre 1986	-10%	Liten
Västra Götaland 2011	-37%	Landsting

Kommentar: Befolkningsstorleken delas upp i Liten, färre än 20 000 invånare, Stor, fler än 50 000 invånare och Landsting, för sekundärkommuner. För Örebro NÖ valkrets räknas befolkningsstorleken på hela kommunens befolkning. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut. SCB:s Befolkningsstatistik

Tabell 8 – Befolkningens grad av social status och dess effekt på valdeltagandedifferens

	Andel med högre utbildning relativt till riket (16–74 år)	Andel med hög ekonomisk standard	Andel med låg ekonomisk standard	Valdeltagandedifferens
Borgholm 1986	65%	3%	8%	-17%
Båstad 2015	94%	10%	13%	-21%
Hallsberg 1980	.	.	8%	-15%
Örebro 2011	110%	5%	17%	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	.	.	.	-20%
Orsa 2003	66%	3%	9%	4%
Falun 2019	104%	5%	14%	-26%
Åre 1986	73%	3%	8%	-10%
Västra Götaland 2011	99%	5%	14%	-37%

Kommentar: Högre utbildning menar eftergymnasial utbildning. Andelen med högre utbildning relativt till riket är andelen i kommunen med högre utbildning delat med andelen i riket med högre utbildning. Hög och låg ekonomisk standard för Orsa är ett genomsnitt på alla kommuner med mindre än 75 000 invånare. För äldre val är det riksnittet. Andelen med hög respektive låg ekonomisk standard är andelen som lever i ett hushåll som har mer än 200 procent respektive mindre än 60 procent av riksmedianen i inkomst per konsumtionsenhet. Källa: Länsstyrelsens valbeslut. SCB:s Utbildnings- och Hushållsekonomiska statistik.

Tabell 9 – Befolkningens grad av social integrering och dess effekt på valdeltagandedifferensen

	Andel förstagångs- väljare i ordinarie valet	Andel med rösträtt utan svenskt medborgarskap i omvalet	Andel i befolkningen 30–64 år	Valdeltagande- differens
Borgholm 1986	.	0.70%	53%	-17%
Båstad 2015	5.50%	4.70%	50%	-21%
Hallsberg 1980	.	1.80%	57%	-15%
Örebro 2011	.	.	.	-5%
Örebro NÖ valkrets 2011	7.40%	5.00%	58%	-20%
Orsa 2003	5.90%	1.70%	58%	4%
Falun 2019	5.40%	3.80%	54%	-26%
Åre 1986	.	2.70%	51%	-10%
Västra Götaland 2011	7.10%	5.20%	57%	-37%

Kommentar: För val tidigare än 2010 är siffrorna på hela befolkningen annars avser de röstberättigade, förutom andelen med rösträtt utan svenskt medborgarskap som för alla val är av de röstberättigade. Andel i befolkningen 30–64 år är räknat på 18 år och äldre. Källa: Valmyndigheten. SCB:s Befolkningsstatistik. Länsstyrelsernas valbeslut.

Figur 1 – Skillnad i förtidsröstning mellan val

	Andel förtidsröster, ord (I egna kommunen)	Andel förtidsröster, om (I egna kommunen)
Båstad	36.6%	23.7%
Örebro NÖ valkrets	26.8%	16.9%
Falun	39.2%	25.3%
Västra Götaland	24.8%	14.5%

Kommentar: Andelen av inkomna röster som var förtidsröster i den egna kommunen. Endast val som skett sedan 2010 presenteras då tidigare källor inte hittats. För Örebro gäller kommungenomsnitt i ordinarie val och valdistriktets för omvalet. Källa: Valmyndigheten

Figur 2 – Antal dagar mellan ordinarie val och omval

	Datum för ordinarie valet	Datum för omvalet	Dagar mellan valen	Valdeltagande ord	Valdeltagande om	Valdeltagande förändring
Borgholm	1985-09-15	1986-03-16	182	0.884	0.714	-0.17
Båstad	2014-09-14	2015-05-10	238	0.848	0.636	-0.212
Hallsberg	1979-09-16	1980-06-01	259	0.91	0.761	-0.149
Örebro	2010-09-19	2011-05-15	238	0.836	0.784	-0.052
Örebro NÖ valkrets	2010-09-19	2011-05-15	238	0.836	0.634	-0.202
Orsa	2002-09-15	2003-03-16	182	0.755	0.797	0.042
Falun	2018-09-09	2019-04-07	210	0.869	0.61	-0.259
Åre	1985-09-15	1986-03-16	182	0.869	0.77	-0.099
Västra Götaland	2010-09-19	2011-05-15	238	0.806	0.441	-0.365

Kommentar: Valdeltagandedifferens är skillnaden mellan omval och ordinarie val. Alla ordinarie val sker under andra söndagen i september. Omvalen i Åre, Orsa och Borgholm skedde i mars. Falun i april, Örebro, Båstad och Västra Götaland i maj och Hallsberg i juni. Källa: Länsstyrelsernas valbeslut

Figur 3 – Valdeltagandet för omvalen över tid

	År omval	Valdeltagande- differens
Borgholm	1986	-17%
Båstad	2015	-21%
Hallsberg	1980	-15%
Örebro	2011	-5%
Örebro NÖ valkrets	2011	-20%
Orsa	2003	4%
Falun	2019	-26%
Åre	1986	-10%
Västra Götaland	2011	-37%

Källa: Länsstyrelsernas valbeslut.

Partistöd och
valdeltagande

	-1	-2
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Partistöd 2011	0.0645 [*] -0.0311	0.161 ^{**} -0.0544
_cons	-41.64 ^{***} -1.121	36.19 ^{***} -1.957
<i>N</i>	47	47
<i>R</i> ²	0.087	0.163

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa

Valdeltagande i riksdags-, landstings-
och kommun-fullmäktigval efter
region. Valår 1973 - 2018
SCB
Kolada N05007

Kommunstorlek och valdeltagande

	-1	-2
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Kommuners storlek, dummy-variabel där 0 är upp till 20 000 i befolkning och 1 är över 20 000 i befolkning	2.786***	4.848***
	-0.582	-1.065
_cons	-40.57***	39.82***
	-0.362	-0.663
<i>N</i>	49	49
<i>R</i> ²	0.328	0.306

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källor

Valmyndigheten

Statistik över ålder och kön

Låg ekonomisk standard
och valdeltagande

	-1	-2
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Andel I kommunen med låg ekonomisk standard, som delar av hundra	-0.0712	-0.699***
	-0.0815	-0.107
_cons	-38.53***	51.12***
	-1.15	-1.514
<i>N</i>	49	49
<i>R</i> ²	0.016	0.474

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa

SCB

Valdeltagande i riksdags-, landstings- och kommunfullmäktigval efter
Indikatorer inkomstfördelning efter region, inkomstslag, tabellinnehåll och
Indikatorer inkomstfördelning, disponibel inkomst och faktorinkomst per

Förstagångsväljare
och valdeltagande

	-1	-2
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Andel förstagång- sväljare 2011	-33.82 ***	-96.19 ***
	-9.003	-13.91
_cons	-33.47 ***	50.99 ***
	-0.747	-1.155
<i>N</i>	957	957
<i>R</i> ²	0.015	0.048

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa

Valmyndigheten Statistik över ålder och kön 2010 och 2011

Svenskt
medborgarskap och
valdeltagande

	-1	-2	-3	-4
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Andelen utan svenskt medborgarskap 2011	35.34 ^{***}	-102.3 ^{***}	45.38 ^{***}	45.38 ^{***}
	-3.463	-4.681	-6.274	-6.274
Valdeltagande 2010			0.073	1.073 ^{***}
			-0.038	-0.038
_cons	-38.01 ^{***}	48.44 ^{***}	-44.32 ^{***}	-44.32 ^{***}
	-0.238	-0.322	-3.298	-3.298
<i>N</i>	957	957	957	957
<i>R</i> ²	0.098	0.333	0.102	0.636

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa

Valmyndigheten Statistik över ålder och kön 2010 och 2011

Ålder och
valdeltagande

	-1	-2
	Valdeltagande differens	Valdeltagande 2011
Andel i befolkningen 30–64 år	-11.18***	29.63***
	-2.226	-3.412
_cons	-29.82***	26.29***
	-1.281	-1.964
<i>N</i>	957	957
<i>R</i> ²	0.026	0.073

Standard errors in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Källa

Valmyndigheten Statistik över ålder och kön 2010 och 2011

Bilaga 2 - Mediagranskning

Tidning	Start	Slut	Insändare	Om omvalet	Åsikt	Totalt	Publiceringsfrekvens
Ölandsbladet - Borgholm	1986-02-16	1986-03-16	13	5	16	34	3 av 7
Falu-kuriren - Falun	2019-03-10	2019-04-07	10	24	22	54	6 av 7
NA - Hallsberg	1980-05-04	1980-06-01	11	23	19	53	6 av 7
NST - Båstad	2015-04-12	2015-05-10	10	13	11	34	7 av 7
Na - Örebro	2011-04-17	2011-05-15	36	43	27	106	7 av 7
Mora Tidning - Orsa	2003-02-16	2003-03-16	17	21	18	56	3 av 7
ÖP - Åre	1986-02-16	1986-03-16	20	5	15	40	6 av 7
Övrigt att notera							
Jag mäter inte reklam							
Måste nämna valet, explicit eller implicit							
Valvaka med tidningen lyfts bara som en grej en gång, inte alla de gånger de visas							
Nämner heller inte kommunens reklam om att det går att rösta							
Framsidan som hänvisar till andra sidor räknas inte							
Insändare: Insändare, individ uttrycker i insändarsidor							
Artiklar om omvalstugornas öppetider. Fokus på beskrivande frågor.							
Åsikt Något som tar ställning, organisation							
Variabel	Borgholm	Båstad	Hallsberg	Örebro	Orsa	Falun	Åre
Insändare	13.0	10.0	11.0	36.0	17.0	10.0	20.0
Per ex	1.1	0.4	0.5	1.3	1.4	0.4	0.8
Om omvalet	5.0	13.0	23.0	43.0	21.0	24.0	5.0
Per ex	0.4	0.5	1.0	1.5	1.8	1.0	0.2
Åsikt	16.0	11.0	19.0	27.0	18.0	22.0	15.0
Per ex	1.3	0.4	0.8	1.0	1.5	0.9	0.6
Totalt	34.0	34.0	53.0	106.0	56.0	54.0	40.0
Per ex	2.8	1.2	2.2	3.8	4.7	2.3	1.7
Ex per vecka	3.0	7.0	6.0	7.0	3.0	6.0	6.0
Egen tidning	Delvis	Nej	Nej	Ja	Delvis	Ja	Nej
Bedömning	Medel	Svag	Medel	Medel	Stark	Svag	Medel

	Borgholm	Båstad	Hallsberg	Örebro	Orsa	Falun	Åre	Poängräkning
Per ex, i genomsnitt hur många artiklar per tidning behandlar omvalet?	2.8	1.2	2.2	3.8	4.7	2.3	1.7	1-2 st = 1 poäng, 2-3 = 2 poäng, 3- = 3 poäng
Lokal, finns det ett fokus i tidningen på lokala politiska frågor?	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Ja	Nej	Delvis	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng
Central, uppfattas bevakningen av omvalet som centralt i tidningen?	Delvis	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	Delvis	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng
Medborgarintressant, väcker omvalsbevakningen intresset bland väljarna (genom insändare) och uppfattas mediabevakningen som intressant för väljare?	Delvis	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng
Poäng	5	2	5	6	9	2	5	
Sammanvägd bedömning	Medel	Svag	Medel	Medel	Stark	Svag	Medel	1-3 = Svag, 4-5, Medel, 6- = Stark

Förklaring till bedömning

	Antal artiklar om omvalet per tidnings-exemplar	Lokal, finns det ett fokus i tidningen på lokala politiska frågor?	Central, uppfattas bevakningen av omvalet som centralt i tidningen?	Medborgarintressant, väcker omvalsbevakningen intresset bland väljarna och uppfattas mediabevakningen som intressant för väljare?	Poäng	Sammanvägd bedömning
Borgholm 1986	2.8	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Delvis. Många skriver insändare och ett tydligt intresse för omvalet finns.	5	Medel
Båstad 2015	1.2	Delvis. Några lokala frågor om exempelvis busslinjer och cykelvägar lyfts men bevakningen är svag.	Nej. Omvalet upplevs vara en eftertanke och nämns inte ofta, särskilt inte utanför "Båstad" sektionen av tidningen.	Nej. Få insändare och ett lågt allmänt intresse.	2	Svag
Hallsberg 1980	2.2	Delvis. Några lokala frågor diskuteras, exempelvis gymnasiesalar och partikandidater. Men det är mer fokus på valrörelsen	Ja. Ett stort fokus i tidningen är omvalet och i de flesta tidningsexemplar avsätts en eller två sidor till omvalet.	Nej. En del insändare kommer men mest från politiker. Intresset från väljarna upplevs lågt	5	Medel
Örebro 2011	3.8	Nej. Valrörelsen är tydligt i fokus men frågor för NÖ valkretsen är inte i fokus, omnäms sparsamt.	Ja. Mycket fokus är på omvalet, särskilt från redaktionens sida. Ofta finns ett större reportag om en fråga i omvalet.	Nej. Många skriver insändare och en del intresse finns. Men mycket av intresset kommer från utanför valkretsen.	6	Medel
Orsa 2003	4.7	Ja. Vädligt mycket diskussioner förs kring lokala frågor som vårdnadsbidrag och nationaldemokraterna.	Ja. Omvalet diskuteras flitigt i tidningen och är ofta i fokus.	Ja. Vädligt mycket insändare och ett vädligt stort intresse finns för valet.	9	Stark
Falun 2019	2.3	Nej. Det är inte mycket lokal politik som bevakas.	Nej. Andra frågor som vargjakt och riksnyheter tar fokus.	Nej. Få insändare och intresset för omvalet uppfattas lågt relativt till annat.	2	Svag
Åre 1986	1.7	Delvis. Lokalt diskuteras olika kandidater men inga särskilda lokala frågor genomsyrar debatten	Delvis. Omvalet diskuteras en del men riksnyheter är mer i fokus. Palmemordet tar mycket fokus.	Ja. En del insändare med mycket diskussioner kring omvalet, ett stort intresse finns för omvalet	5	Medel
Poäng-räkning	1-2 st = 1 poäng, 2-3 = 2 poäng, 3- = 3 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng	Ja = 2 poäng, Delvis = 1 poäng, Nej = 0 poäng		1-3 = Svag, 4-5, Medel, 6- = Stark

Ölandsbladet - Borgholm

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt
Rubriker saknas för Ölandsbladet				

NST - Båstad

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
12-apr-14	Striden som kastar en skugga över politiken		1		1
15-apr-14	Flyktingfrågan är het men avgörs inte här			1	1
17-apr-14	Inget parti vill sälja ut eller privatisera		1		1
19-apr-14	Enbart lokal är en begränsning	1			1
21-apr	Kickoff för omvalet med partiledaren		1		1
22-apr-14	Behåll nuvarande styre	1			1
23-apr-14	En ny superskola får flera konsekvenser	1			1
25-apr-14	Granskning efter insändare	1			1
26-apr-14	MP-topp borta från valsedlen		1		1
26-apr-14	Valsoppa om näringsliv och turism		1		1
27-apr-14	Båstad har allt större skulder		1		1
28-apr-14	Moderaterna vill se fler cykelvägar			1	1
29-apr	Centerpartiet vill se hållbar utveckling			1	1
29-apr	S till omval med samma program			1	1
30-apr	Första Första maj-firandet på flera år		1		1
02-maj-14	Förtidsrösningen har startat		1		1
04-maj	Valdebatt sänds direkt på hd.se		1		1
04-maj	KD:s valprogram klart			1	1
05-maj	Bussar och boenden i BP:s valprogram			1	1
05-maj	Hoppas resultatet blir detsamma	1			1
06-maj	Borgerlig uppgörelse i Båstad		1		1
06-maj	M och S-samarbete inte otänkbart efter omval		1		1
07-maj	Valdeltagandet kan gå ner till 70 procent		1		1
07-maj	FP prioriterar arbetslösheten och skolan			1	1
07-maj	Vill MP behålla Bromma?	1			1
08-maj-14	Få lokala frågor o SD:s valprogram			1	1
08-maj-14	Folkpartiledaren mötte folk, partiet och ledare i Båstad				0
08-maj-14	Ansvarslöst att föreslå ny skola			1	1
08-maj-14	Vem betalar Moderaternas löften?			1	1
09-maj-14	Driftiga politiker bättre än sakfrågor	1			1
09-maj-14	Valspurt att vänta		1		1

09-maj-14	Vi politiker måste lära oss att lyssna	1			1
09-maj-14	Några nyheter i KD:s valprogram			1	1
09-maj-14	Båstadborna ställer upp - men politikerna?	1			1
09-maj-14	Syna värderingarna	1			1
	Summa	10	13	11	34

NA - Hallsberg

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
05-maj-80	Vpk tar upp viktiga frågor för kommunen			1	1
06-maj-80	Socialdemokraterna kan inte stå över lagen			1	1
06-maj-80	En klartext vore bättre		1		1
07-maj-80	Bomeländet bort i Vretstorp och så dags för högstadieet			1	1
07-maj-80	Folkkampanjen ställer frågor i Hallsberg			1	1
08-maj-80	Inför omvalet i Hallsberg		1		1
08-maj-80	Centern tar upp frågorna från senaste valrörelsen			1	1
08-maj-80	Oppinionen svänger vid Hallsbergsvalet		1		1
08-maj-80	Endast fel att anmäla?	1			1
08-maj-80	Brandspruta fram i tid före extra valet		1		1
10-maj-80	Folkpartiet i Hallsberg kräver anbuds konkurrens			1	1
12-maj-80	Många frågetecken i Hallsbergs valet		1		1
13-maj-80	Hyresgästerna skall inte betala tomhyresförlusterna Högstadieskola toll Vretstorp			1	1
14-maj-80	Centern försöker ta från mig äran i Sakabkampen			1	1
14-maj-80	Gymnastiksal i Hjortkvarn Högstadieskola i Vretstorp			1	1
16-maj-80	Kds höll välbesökt valmöte i Östansjön			1	1
17-maj-80	Jag blandar mig inte i ert val i Hallsberg			1	1
17-maj-80	Ingen hjälp i valet åt kds från posten			1	1
17-maj-80	Valfusk-målet tas upp först i höst			1	1
17-maj-80	Kds hoppas ta mandat			1	1
19-maj-80	Vad har alla rikspolitiker egentligen att göra i Hallsberg	1			1
19-maj-80	Insändar-Rudolf demonstrerar sin raka linje			1	1
20-maj-80	Hjortkvarn måste få en gymnastiksal			1	1
20-maj-80	Strid om skolutbyggnad och subvention av vattnet		1		1
20-maj-80	"Inga rikspolitiker i kommunvalet"			1	1
21-maj-80	Försummad barnomsorg			1	1
22-maj-80	Vi bygger vidare			1	1
22-maj-80	Ska socialdemokraterna få ansvarsfrihet eller?	1			1
22-maj-80	Låga tankar om väljarna	1			1
22-maj-80	Besviken läsare av 'flygblad'	1			1
23-maj-80	Valtemperaturen stiger i Hallsberg			1	1
23-maj-80	En viktig opinionsmätning			1	1
23-maj-80	Redan valda sparkas inte även om borgeliga vinner			1	1

24-maj-80	Då Rune Holm kom till Kullängen: Jaså, han har återvänt till platsen för brottet		1		1
27-maj-80	Även Hallsberg måste spara och omfördela			1	1
27-maj-80	Glöm inte norr i Hallsbergsvalet	1			1
27-maj-80	Fp-energi i Hallsberg	1			1
27-maj-80	Sådan grund håller inte	1			1
28-maj-80	Sossarna lämnar sina platser om borgarna vinner		1		1
28-maj-80	Välfärden på väg att nu bli hårdhudad			1	1
28-maj-80	Det blir centerpolitik om vi får stöd!			1	1
28-maj-80	Domstolen får avgöra om skuld	1			1
28-maj-80	Oppositionen behöver sin organisation	1			1
28-maj-80	Betet detsamma för omvalsfisket	1			1
29-maj-80	Nya expertbud: s får inte avgå vid valförlust!		1		1
30-maj-80	Hallsbergspolitiker stöter i stridsluren		1		1
30-maj-80	Vretstorpbor ger alla partier bakläxa			1	1
30-maj-80	Nya expertbud: Visst kan s avgå vid förlust i val		1		1
30-maj-80	Radiodebatten i Hallsberg handlade mest om gamla synder		1		1
31-maj-80	Förnyar sig politikerna		1		1
31-maj-80	Alla partier har lagt ut sina lockbeten		1		1
31-maj-80	Nu får du svar på tal inför Hallsbergs-valet		1		1
31-maj-80	Vad säger partierna om skifferbrytningen?		1		1
	Totalt	11	23	19	53

NA - Örebro

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
17-apr-11	Gratis valarbete	1			1
20-apr-11	Partierna oense om valbidrag		1		1
21-apr-11	Werme vill ha utländsk kontroll		1		1
21-apr-11	Makten finns i Vivalla		1		1
21-apr-11	Omval handlar om åtskilliga miljoner	1			1
21-apr-11	Vi vill satsa på förskolan			1	1
21-apr-11	Även äldre är individer			1	1
23-apr-11	Här kan du förtidsrösta		1		1
23-apr-11	Valobservatörer i Vitryssland och i Örebro?		1		1
26-apr-11	Här blir vildsvinen politik		1		1
26-apr-11	Samtalen som ska vinna valet		1		1
27-apr-11	Lillån höjs röster om Kåvivägen		1		1
27-apr-11	Vi kan fortsätta att ta ansvar			1	1
28-apr-11	S använde fel kuvert		1		1
28-apr-11	Valbidrag fördelas lika mellan partierna		1		1
28-apr-11	Nu är det slut med myset bland kommunens politiker		1		1
28-apr-11	Ungdomarna: Satsa mer på Vivalla		1		1
29-apr-11	Fridolin gillar vad han ser i Örebro		1		1
29-apr-11	Jag vill vara med och rösta	1			1
29-apr-11	Vi satsar på en bra skola			1	1
29-apr-11	S och trovärdigheten	1			1
30-apr-11	Kommunisterna har inte råd med omvalet		1		1
30-apr-11	Politiker för fler jobb			1	1
30-apr-11	Werme, sluta anklaga sossarna för valfusk	1			1
30-apr-11	S förnekar sig inte	1			1
30-apr-11	Förskola får gratisreklam	1			1
30-apr-11	Gräv ner järnvägen i centrala Örebro	1			1
02-maj-11	Nu börjar spurtan		1		1
02-maj-11	Politiker luras om lärarnas löner	1			1
02-maj-11	Vi tar ansvar för klimatet			1	1
02-maj-11			1		1
02-maj-11	Detta kan vara en lyxmåltid			1	1
03-maj-11	Tidningen blev stoppad i politikst känsligt läge		1		1
03-maj-11	Vänsterpartiet tänker inte sälja Öbo			1	1

03-maj-11	Fler jobb och förstärkt välfärd			1	1
03-maj-11	M skiljer sig inte från S på en enda punkt			1	1
04-maj-11	Äldre viktiga vart fjärde år	1			1
04-maj-11	Omvalet en direkt följd av valfusk	1			1
04-maj-11	Jobb och bostäder viktigast			1	1
04-maj-11	Vore bra med mer konkreta förslag			1	1
04-maj-11	Utredning klar om bokbussens framtid			1	1
05-maj-11	Åkesson tyst om Kronlids avhopp			1	1
05-maj-11	Parkeringsplatser i Sveaparken vallöfte från SD			1	1
05-maj-11	Ohly och Hägglund arm i arm om målet men inte om medlen			1	1
05-maj-11	Valtemen är knappast sjukligt hög			1	1
05-maj-11	Skolan ska in i finrummet			1	1
05-maj-11	Räcker det med höjda lärarlöner			1	1
05-maj-11	Barnsliga partier	1			1
06-maj-11	Nu går det att förtidsrösa			1	1
06-maj-11	Tvivlar på partierna	1			1
06-maj-11	En stad som vi vill åldras i			1	1
07-maj-11	Juholt besöker Örebro			1	1
07-maj-11	Det var inget valfusk men fel i rösträkningen	1			1
07-maj-11	Dags att prata om annat än valfusk			1	1
08-maj-11	Bristen på bussar kan ta död på staden	1			1
08-maj-11	Låt valobservatörer följa omvalet	1			1
08-maj-11	Det osar diktatur	1			1
08-maj-11	Låt oss skapa ett attraktivt Örebro			1	1
08-maj-11	Stackars väljare i Örebro			1	1
09-maj-11	FP knackade dörr med proffshjälp			1	1
09-maj-11	Stadsbussar och förskolan intressanta frågor på Norr			1	1
09-maj-11	Cirka 700 har redan röstat			1	1
09-maj-11	Värna barn och äldre			1	1
09-maj-11	Ökar på politikerföräkt	1			1
09-maj-11	Därför ska du få bestämma			1	1
09-maj-11	Nu har Sverige tre liberala partier			1	1

09-maj-11	Jag tror inte på dysterkvistarna	1			1
10-maj-11	Varför satsade ni inte på skolan?	1			1
10-maj-11	S försöker vifta bort sin del i omvalet	1			1
10-maj-11	Nu måste klyftorna minska			1	1
10-maj-11	Här kommar partiet som har styrt			1	1
11-maj-11	Blocken överens: Smutsig kamanj			1	1
11-maj-11	NA behöver inte lära mig vad en diktatur är	1			1
11-maj-11	Politiker ska styra mindre			1	1
11-maj-11	Bästämnd ståndpunkt om multikultur			1	1
12-maj-11	Tycker du att politiker pratar för mycket?			1	1
12-maj-11	Omvalen prestigekamp för ledarna			1	1
12-maj-11	Juholts biljett till fler jobb i Vivalla			1	1
12-maj-11	Kan inte poströsta	1			1
12-maj-11	Låt oss prata om hur vi utvecklar Örebro	1			1
12-maj-11	Förbjud tiggare i Örebro			1	1
12-maj-11	Partiet med ett ideologiskt dubbelspel			1	1
12-maj-11	Örebro lika med Sverige enligt Juholt			1	1
13-maj-11	En valrörelse utan egentliga vinnare			1	1
13-maj-11	Omvalet kan orsaka politiska partnerbyten			1	1
13-maj-11	En möjlig vägmästare som lutar åt höger			1	1
13-maj-11	Ett prov för medborgarna i Örebro	1			1
13-maj-11	Glöm inte FP:s fusk	1			1
13-maj-11	Ett val med nya frågor	1			1
13-maj-11	Omvalet borde omfatta hela kommunen	1			1
13-maj-11	Omvalet blir en dyr historia	1			1
13-maj-11	Omvalet är en kamp för demokratin	1			1
13-maj-11	Det är bra för handeln			1	1
13-maj-11	Kritik mot omval			1	1
14-maj-11	Tio av elva petas på nya SD-listan			1	1
14-maj-11	Skolan - det allra viktigaste			1	1
14-maj-11	KD värderar valfrihet	1			1

15-maj-11	Vet du inte hur du ska rösta i dag?		1		1
15-maj-11	Ska du rösta?		1		1
15-maj-11	Vi ser välfärdens medarbetare			1	1
15-maj-11	En andra chans för partier och väljare	1			1
15-maj-11	Alla röstberättigade borde få rösta i omval	1			1
15-maj-11	Wemes påhopp kommer att skapa låsningar	1			1
15-maj-11	Gladaste valarbetare vinner	1			1
15-maj-11	Vallöftenas mångald gör partier otydliuga	1			1
15-maj-11	Vi vill minska klyftorna			1	1
Summa		36	43	27	106

Mora Tidning - Orsa

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
17-feb-03	Några saker man bör tänka på inför valet i Orsa	1			1
19-feb-03	God anda i Orsa med sju partier i fullmäktige			1	1
19-feb-03	S får kritik: " De vill inte ha någon debatt om vårdnadsbidrag"			1	1
19-feb-03	Tolv partier ställer upp i omvalet		1		1
19-feb-03	Nationaldemokrater har dolda syften	1			1
21-feb-03	Bidra inte till hat, förtryck och våld	1			1
21-feb-03	24 fler till valurnorna		1		1
21-feb-03	Maud Olofsson drog i gång centerkampanjen			1	1
21-feb-03	Nya namn på vänsterlistan			1	1
21-feb-03	Lars Leijonborg gästar Orsa			1	1
21-feb-03	Fel namn på moderatlistan			1	1
24-feb-03	Tystnad mötte nationaldemokraterna		1		1
26-feb-03	Tre frågor är viktiga för Orsas framtid	1			1
26-feb-03	De går överklassens ärenden	1			1
28-feb-03	Skattekontor utreder politisk folkbokföring			1	1
28-feb-03	Leijonborg manade till kamp mot rasism			1	1
28-feb-03	Partiledarna i skytteltrafik till Orsa		1		1
28-feb-03	Manifestet splittrar		1		1
28-feb-03	Skattemyndigheten kan avgöra plats i fullmäktige		1		1
03-mar-03	Hemtjänsten i Orsa är bra			1	1
03-mar-03	Centerpartiet vill hålla i taktpinnen i Orsa			1	1
03-mar-03	Polisanmälningar nya inslag i valet		1		1
05-mar-03	Sd är bra för löntagarna	1			1
05-mar-03	Se upp med romantiska hembygdsflosker från rasisterna			1	1
05-mar-03	"Ni får testa skilda valdagar"		1		1
05-mar-03	"Utnyttja rätten att rösta i valet"			1	1
05-mar-03	200 kan hindras att rösta		1		1
07-mar-03	Vänstern vill värna glesbygd			1	1

07-mar-03	Tänk till extra inför omval i Orsa	1			1
07-mar-03	Vi tar debatt			1	1
07-mar-03	SPI i Orsa tackar för visat intresse			1	1
07-mar-03	Limby har byggt upp ett fint företag	1			1
07-mar-03	Vad döljs bakom de rosa fasaderna	1			1
10-mar-03	S lever i fablernas värld	1			1
10-mar-03	Elever får inte svikas			1	1
10-mar-03	Demokrati, samverkan och valfrihet tryggar Orsas framtid			1	1
10-mar-03	Omvalet i Orsa 2003		1		1
12-mar-03	Sd ej på lönetagarnas sida			1	1
12-mar-03	SPI i Orsa mobiliserar	1			1
12-mar-03	Hemtjänsten kan bli bättre				0
12-mar-03	Märkligt resonomnag i av fp i Orsa				0
12-mar-03	"Varje röst är viktig"			1	1
12-mar-03	14-åringar får valpropaganda		1		1
14-mar-03	En billig marknadsföring av Orsa				0
14-mar-03	Orsa en kommun utan Gnosjöanda	1			1
14-mar-03	Jag tänkte på neurotiska musikanter	1			1
14-mar-03	Sd representerar folkhemspolitiken			1	1
14-mar-03	Stora skrytvalsen i Orsa	1			1
14-mar-03	Rösta för demokratin!			1	1
14-mar-03	Bodström tippar s-seger		1		1
14-mar-03	Allt klart för en ny valrytare		1		1
14-mar-03	Pessimistisk Lundgren manade till tålmod			1	1
14-mar-03	Paulssons boende kan underkännas		1		1
14-mar-03	Åringsvården viktigaste frågan för SPI		1		1
14-mar-03	Sabotage mot valmaterial		1		1
14-mar-03	Vänsterpartiet använder båda ögonen			1	1
14-mar-03	Vem kan man lita på i Orsavalet?	1			1
14-mar-03	Vilka ska vi rösta på?	1			1
14-mar-03	En viktig fråga i Orsa	1			1
	Summa	17	21	18	56

Falukuriren - Falun

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
13-mar	En iskall valrörelse har startat i Falun		1		1
13-mar	Formalisterna segrade - bojkotta omvalet i Falun	1			1
13-mar	Lägg din röst i omvalet	1			1
14-mar	S Knackar dörr - i hopp om högre valdeltagande			1	1
14-mar	"Vi ska se till att alla röster kommer fram"		1		1
16-mar	Väljarna vill se politisk ärlighet			1	1
16-mar	Valfläsk från S i Falun om skolan - höj nivån	1			1
18-mar	Är Centern verkligen ett landsbygdsparti?	1			1
19-mar	Jag vill gärna utmana min motkandidat till KSO	1			1
20-mar	Nu laddar de om för att få väljarnas förtroende		1		1
21-mar	Jag räknar med kraftigt fallande valdeltagande		1		1
21-mar	Barnens bästa måste vara i centrum			1	1
22-mar	Annie Lööf besöker Faluns valrörelse		1		1
22-mar	Klokt göra sin röst hörd i omvalet	1			1
23-mar	Politiker återupptar sin pakt inför omvalet		1		1
23-mar	Valet påverkar all landets kommuner		1		1
23-mar	Flyttkedjan i Falun måste dra igång!	1			1
23-mar	Behöver mer rörlighet på bostadsmarknaden			1	1
25-mar	Annie Lööf (C) gav sig in i valkampen i Falun		1		1
25-mar	Valvaka med Göran Greider och Gabriel Ehrling Perers		1		1
26-mar	S lovar byskolor, mer personal och bredband			1	1
27-mar	Nagelbitare för Storck (C)		1		1
27-mar	Falualliansen ska klara service med bra ledare			1	1
27-mar	Fridolin peppar MP likalt inför omvalet			1	1
27-mar	Rösterna fanns ju där - och finns väl fortfarande	1			1
29-mar	Sälj lägenheter i stan - bygg nytt i Svärdsjö			1	1
29-mar	V tror på gratis bussar och kortare arbetsdag			1	1

29-mar	Partiledarna i kö - Åkesson till Falun: "Kalla det för kapprustning"		1		1
29-mar	M har svaret innan utredning ens startat			1	1
30-mar	Trafiken i stan är SD:s viktigaste fråga i valet			1	1
30-mar	Olika tider för förtidsrösning runt om i kommunen		1		1
01-apr	Pärlband av partiledare till Falun inför omvalet		1		1
02-apr	Omval - då får Lova rösta för första gången		1		1
02-apr	Många väljer att förtidsrösta		1		1
02-apr	Stoppa privatiseringarna			1	1
02-apr	Vi står på egna ben - och nu har rätt, "vi täcker allt"	1			1
03-apr	(S)vajigt ledarskap har gett Falualliansen en progilfråga		1		1
03-apr	Jonas Sjöstedt (V) följer Faluns val med intresse		1		1
03-apr	Var med på valvakan när vi säger; "Falun, vi har ett resultat"		1		1
03-apr	Haltande slutledning av C kring byskolor	1			1
04-apr	Rödgrönas syn på ekonomi imponerar inte inför söndag			1	1
04-apr	Nu lanserar de S-kandidat som står på plats 55			1	1
04-apr	Åkesson undvek lokalpolitiken		1		1
04-apr	Björklunds pizzautspel - hyllar mittens fyllning		1		1
04-apr	Lövin (MP) vill se engagemang från alla partier			1	1
04-apr	"Mer resurser till kulturskolan och världsarvet"			1	1
05-apr	Nej, skolans uppdrag är inte levande landsbygd			1	1
05-apr	S vill nu avbryta prival äldreomsorg på boende			1	1
05-apr	Ebba Busch Thors fokus: boendeformer för äldre			1	1
05-apr	Kristersson: "Idag kan jag kalla mig feminist"			1	1
06-apr	Strunta i det Löf och Björklund sagt i Falun			1	1
06-apr	Partierna satsar i deras starka och svaga fästen		1		1
06-apr	Små partier ser fördelar med att samarbeta		1		1
06-apr	Oro över ett lågt valdeltagande		1		1

06-apr	Dörrknackning final på statsministerns besök		1	1	
	Totalt	10	24	22	54

ÖP - Åre

Datum	Rubrik	Insändare	Om Omvalet	Åsikt	Totalt
18-feb	Skatten i Åre	1			1
25-feb-86	Valet i Åre	1			1
27-feb	"Låt posten betala extra-kostnader för omvalet"			1	1
01-mar	"Vi får dubbelt så många mandat"			1	1
05-mar-86	"Kommunen ska inte betala ishallsbygget"			1	1
06-mar-86	(s)-löften är tomma och utan innehåll	1			1
06-mar-86	Syrebrist i Åredebben	1			1
07-mar-86	Så ser Rova på omvalet i Åre			1	1
07-mar-86	John-Bruno eller Bert?			1	1
07-mar-86	Svårt både bevara och utveckla Åre!	1			1
08-mar-86	Åre behöver inte miljöpartiet			1	1
08-mar-86	Vad är skillnaden?	1			1
08-mar-86	Vilka blev ofria	1			1
08-mar-86	Vi räknar med nytt succéval!			1	1
10-mar-86	Har ni inte fattat?	1			1
10-mar-86	Kommunvalet i Åre en sista gång	1			1
11-mar-86	Omsorg och näringsliv viktigast för (s) i Åre			1	1
11-mar-86	Rösta rätt!	1			1
12-mar-86	Är det bara centern som vågar satsa på ungdom?			1	1
12-mar-86	Reino Rova och omvalet	1			1
12-mar-86	"Kds det riktiga miljö-partiet"			1	1
13-mar-86	För(s)ening för Storlien	1			1
13-mar-86	Pastorsexpedition valbyrå?			1	1
13-mar-86	Centersloggan utan värde!	1			1
13-mar-86	Skolchefen avsätts om S får majoritet?			1	1
14-mar-86	Vågmästare ryms inte i en majoritet för att ta ansvar			1	1
14-mar-86	Varför sådana metoder, John-Bruno	1			1
14-mar-86	Dementi			1	1
14-mar-86	Vad menar centern?	1			1
14-mar-86	Sista inlägget	1			1
14-mar-86	Rova anklagar JBJ för lögner och förtal	1			1
14-mar-86	Valet i Åre	1			1
14-mar-86	Åre behöver miljöpartiet	1			1
14-mar-86	En ny vår för Åre med (s) i majoritet			1	1
14-mar-86	Folkpartiet bevarar och utvecklar Åre!			1	1
14-mar-86	Naturvården i Åre kommun			1	1
14-mar-86	Låt inte storstadspolitikerna forma Åre!			1	1
15-mar-86	Man måste våga för att vinna			1	1
15-mar-86	Varför inte val varje år?	1			1
15-mar-86	Frågorna som avgör omvalet i Åre			1	1
	Summa	20	5	15	40